

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 17. 5. 2019

Število objav: 12

Internet: 5

Tisk: 7

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 0

Inženirska zbornica ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 2

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 1

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 11

Internet	Naslov	Tudi najbolj razvita slovenska regija lani z občutno boljšimi rezultati		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 16. 5. 2019		
Stran v zbirki: 5	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...dejavnosti, finančnih in zavarovalniških dejavnosti, informacijskih in komunikacijskih dejavnosti, prometa in skladiščenja, poslovanja z nepremičninami in gradbeništva . Po občinah so največ neto čistega dobička ustvarile družbe iz Ljubljane, Domžal in Ivančne Gorice. O pomenu Ljubljane v regiji medtem govorijo podatki,...			

Internet	Naslov	Napoved - Slovenija, 16. 5. (četrtek)		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Sta.si; 520.000, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Napoved dogodkov; 16. 5. 2019		
Stran v zbirki: 10	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Primus, Pot v Toplice 9, PTUJ 9.45 odprtje konference TIGR4smart, na kateri bodo predstavili dosežke operacije TIGR4smart - Trajnostno in inovativno gradbeništvo za pametne stavbe; biotehniška fakulteta, oddelek za lesarstvo, Rožna Dolina, cesta VIII 34, LJUBLJANA 10.00 odprtje mednarodnega navtičnega sejma Nautica...			

Tisk	Naslov	Danes manj članov, vendar močnejši		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Novi tednik Celje; 146.000, Slovenija	Stran: 4	Površina: 834 cm ²
	Rubrika, Datum	Gospodarstvo; 16. 5. 2019		
Stran v zbirki: 14	Avtor	Janja Intihar		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...gospodarstva, v komisiji, ki deli denar, je tudi predstavnik naše zbornice. Na žalost še vedno ni poskrbela za izdelavo prostorskega načrta in zato primanjkuje gradbenih parcel , po katerih je veliko povpraševanje tudi med našimi člani. Celjska in ostale tri občine nam sofinancirajo tudi projekt za spoznavanje učencev in njihovih...			

Tisk	Naslov	Plače prehitelo rast produktivnosti		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Novi tednik Celje; 146.000, Slovenija	Stran: 5	Površina: 203 cm ²
	Rubrika, Datum	Gospodarstvo; 16. 5. 2019		
Stran v zbirki: 15	Avtor	Janja Intihar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...tudi neto čisti dobiček, ki je znašal 289 milijonov evrov. Najmočnejše v regiji so še vedno družbe, ki delujejo v predelovalni dejavnosti, trgovini in gradbeništvu . Predelovalna podjetja so lani prihodke povečala za 9 odstotkov, trgovska za 7 odstotkov in gradbena za 17 odstotkov. Predelovalna podjetja so lani povečala...			

Internet	Naslov	Ljubljanskemu mestnemu gradbincu gre posel kot še nikoli, njegov lastnik gre v bančništvo		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Finance.si; 144.008, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 16. 5. 2019		
Stran v zbirki: 20	Avtor	Jurij Šimac		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Ljubljanskemu mestnemu gradbincu gre posel kot še nikoli, njegov lastnik gre v bančništvo Več iz teme. Obveščaj me o novih člankih: gradbeništvo dodaj politika dodaj KPL dodaj Tovarna asfalta... dodaj MG dodaj Čas branja: 3 min SHRANI 0 16.05.2019 15:59 Dopolnjeno: 16.05.2019 16:46...			

Internet	Naslov	Nocoj ob 19.30 v novicah: Anomalije v enotnem plačnem sistemu, priložnosti EU s Patricijo Šulin in trajnostno ter inovativno gradbeništvo za pametne stavbe		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Nova24tv.si; 130.871, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 16. 5. 2019		
Stran v zbirki: 21	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...tradicionalni teden obrti in podjetništva na loškem. Na biotehniški fakulteti je danes potekalo odprtje konference Tiger For Smart – trajnostno in inovativno gradbeništvo za pametne stavbe. ...			

Tisk	Naslov	Ljubljanskemu mestnemu gradbincu teče posel kot še nikoli, njegov lastnik gre v bančništvo		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Finance; 80.900, Slovenija	Stran: 5	Površina: 656 cm ²
	Rubrika, Datum	Dogodki in ozadja; 17. 5. 2019		
Stran v zbirki: 23	Avtor	Jurij Šimac		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Mrkonjič Grada, mesta, kije od Banjaluke oddaljeno približno 50 kilometrov. Temelj njegovega imperija je podjetje MG Mind, ki se ukvarja s trgovino in gradbeništvom , drugo njegovo podjetje pa je Mrkonjič putevi, Id vzdržuje ceste. V lasti ima tudi tržnico v Banjaluki, je večinski lastnik banjaluškega komunalnega podjetja...			

Internet	Naslov	Ljubljanskemu mestnemu gradbincu gre posel kot še nikoli, njegov lastnik gre v bančništvo		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 16. 5. 2019		
Stran v zbirki: 28	Avtor	Jurij Šimac		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Ljubljanskemu mestnemu gradbincu gre posel kot še nikoli, njegov lastnik gre v bančništvo Več iz teme. Obveščaj me o novih člankih: gradbeništvo dodaj politika dodaj KPL dodaj Tovarna asfalta... dodaj MG dodaj Čas branja: 3 min SHRANI 0 16.05.2019 15:59 Dopolnjeno: 16.05.2019 16:46...			

Tisk	Naslov	Dobiček prvič višji kot pred krizo		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Posavski obzornik; 54.000, Slovenija	Stran: 10	Površina: 265 cm ²
	Rubrika, Datum	Gospodarstvo; 16. 5. 2019		
Stran v zbirki: 29	Avtor	Peter Pavlovič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil (te so tudi najbolj izboljšale poslovni izid, za 28 %) ter 7 milijonov evrov družbe s področja gradbeništva . Največ neto dodane vrednosti, 184 milijonov evrov, so tokrat ugotovile družbe predelovalne dejavnosti, s 155 milijoni evrov so jim sledile energetske...			

Tisk	Naslov	Po rasti dobička najboljši v Sloveniji		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	Vestnik Murska Sobota; 37.000, Slovenija	Stran: 6	Površina: 651 cm ²
	Rubrika, Datum	Gospodarstvo; 16. 5. 2019		
Stran v zbirki: 31	Avtor	Majda Horvat		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...neto podjetnikov dohodek pa je znašal 19 milijonov evrov, kar je za 12 odstotkov več kot leto prej. Najbolj uspešni so bili podjetniki, ki se ukvarjajo z gradbeništvom , predelovalno dejavnostjo in trgovino. Pri podjetnikih je bilo lani zaposlenih 2665 delavcev (17 več kot leto prej), od tega dobra petina pri podjetnikih,...			

Tisk	Naslov	Arheolog, nebodigatreba pri gradnji?		
Zaporedna št. 11	Medij; Doseg	Pravna praksa; , Slovenija	Stran: 12	Površina: 852 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 16. 5. 2019		
Stran v zbirki: 33	Avtor	Izidor Janžekovič		
	Teme	Gradbeni zakon , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Po Gradbenem zakonu (GZ)1 je za vsako novogradnjo rekonstrukcijo in spremembo namembnosti objekta treba pridobiti pravnomočno gradbeno dovoljenje. Gradnja ali rekonstrukcija...			

Tisk	Naslov	Zakon o zemljiški knjigi (ZZK-1)		
Zaporedna št. 12	Medij; Doseg	Pravna praksa; , Slovenija	Stran: 32	Površina: 513 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 16. 5. 2019		
Stran v zbirki: 35	Avtor	Andrej Kavčič		
	Teme	Gradbeni zakon , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...zaradi nedovoljene gradnje, bi bilo prav, da bi se uvodna pojasnila sklicevala tudi na aktualni Gradbeni zakon (GZ)5 (objavljen je bil pred zadnjo novelo Zakona o zemljiški knjigi (ZZK-1)6), ne pa samo na nekdanji Zakon o graditvi objektov (ZGO-1).7 Ko uvodna pojasnila govorijo po nastavitvah in dopolnitvah zemljiške knjige,...			

Tudi najbolj razvita slovenska regija lani z občutno boljšimi rezultati

Tudi osrednjeslovenska regija, najbolj razvita med slovenskimi regijami, je tako kot celotno slovensko gospodarstvo lani zabeležila bistveno boljše rezultate. Podjetja, ki so Ajpesu poročala o lanskem poslovanju, so ob rasti števila zaposlenih in prihodka za okoli tretjino povečala dobiček, precej se je okrepila tudi dodana vrednost.

V osrednjeslovenski regiji, ki jo sestavlja 25 občin in katere središče je prestolnica Ljubljana, je bilo po ta teden predstavljenih podatkih Ajpesa 43,1 odstotka vseh družb, ki so Ajpesu poročale o poslovanju. Te so imele 37,9 odstotka vseh zaposlenih v Sloveniji ter ustvarile 46,5 odstotka vseh prihodkov in 37,2 odstotka čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu. Med dvanajstimi statističnimi regijami v Sloveniji je bila tako najbolj razvita.

Ljubljanski izpostavi Ajpesa je sicer do zakonsko določenega roka podatke iz letnih poročil za 2018 predložilo 28.736 gospodarskih družb, kar je 142 družb več kot v 2017. V osrednjeslovenski regiji je bilo lani novoustanovljenih 2119 družb, tri odstotke manj kot leta 2017, s poslovanjem pa je prenehalo 1700 podjetij, šest odstotkov manj kot predlani.

Podjetja v regiji so zaposlovala 190.864 delavcev, kar je bilo šest odstotkov več kot v 2017, ti pa so ustvarili 46,85 milijarde evrov prihodkov oz. osem odstotkov več kot predlani. Prihodke na domačem trgu so družbe povečale za šest odstotkov, prihodke na tujem pa za 12 odstotkov. Rast je bila tudi na stroškovni strani, saj so družbe odhodke glede na 2017 povečale za sedem odstotkov na 44,42 milijarde evrov.

Po pokritju vseh odhodkov in davka od dobička je regija kot celota, upoštevajoč dobičkonosna podjetja in tista, ki so poslovala z izgubo, izkazala neto čisti dobiček v višini 2,07 milijarde evrov, kar je 38 odstotkov več kot predlani, ko ga je bilo malenkost manj kot 1,50 milijarde evrov.

Če pogledamo samo podjetja, ki so ustvarila dobiček, je njihov skupni pozitivni poslovni izid glede na 2017 narasel za 23 odstotkov na 2,44 milijarde evrov. Podjetja z izgubo so pridelala skupni negativni poslovni izid v višini nekaj več kot 363 milijonov evrov, kar je bilo 26 odstotkov manj kot predlani.

Največji delež ustvarjenega neto čistega dobička, skoraj 94 odstotkov, je odpadlo na družbe s področja dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil, predelovalnih dejavnosti, strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnosti, finančnih in zavarovalniških dejavnosti, informacijskih in komunikacijskih dejavnosti, prometa in skladiščenja, poslovanja z nepremičninami in **gradbeništva**.

Po občinah so največ neto čistega dobička ustvarile družbe iz Ljubljane, Domžal in Ivančne Gorice.

O pomenu Ljubljane v regiji medtem govorijo podatki, da je bilo lani v prestolnici 71,8 odstotka vseh družb iz regije, ki so imele 76,7 odstotka vseh zaposlenih, ustvarile 82,6 odstotka vseh prihodkov, 79,4 odstotka neto dodane vrednosti in 50.083 evrov neto dodane vrednosti na zaposlenega.

Povprečna neto dodana vrednost na zaposlenega v regiji je sicer dosegla 48.340 evrov in bila za štiri odstotke višja kot v 2017 ter za okoli deset odstotkov nad državnim povprečjem, ki je bilo lani pri 44.415 evrih. Skupna neto dodana vrednost v regiji se je medtem povečala za 10 odstotkov na 9,23 milijarde evrov, kar je predstavljalo okoli 40 odstotkov celotne neto dodane vrednosti v državi.

Povprečna mesečna plača na zaposlenega v družbah iz osrednjeslovenske regije je bila lani glede na 2017 višja za 68 evrov in je dosegla 1759 evrov. Na državni ravni je bila nekoliko nižja, to je 1652 evrov.

Napoved - Slovenija, 16. 5. (četrtek)

Napoved dogodkov v Sloveniji in mednarodne dejavnosti Slovenije v četrtek, 16. maja.

POLITIKA

LJUBLJANA - Predsednik republike Borut Pahor bo na drugem krogu pogajanj o spremembah volilne zakonodaje gostil pogajalce političnih strank.

HELSINKI - Zasedanje odbora zunanjih ministrov držav članic Sveta Evrope, ki se ga bo udeležil minister za zunanje zadeve Miro Cerar. Govorili bodo o vlogi organizacije in pomenu spoštovanja temeljnih evropskih vrednot, od človekovih pravic do vladavine prava. Ob robu zasedanja bo minister v imenu Slovenije podpisal dodatni protokol za Konvencijo Sveta Evrope za varstvo osebnih podatkov, predvidena so tudi srečanja z generalnim sekretarjem Sveta Evrope Thorbjørnom Jaglandom, komisarko Sveta Evrope za človekove pravice Dunjo Mijatović ter ministrom za zunanje zadeve Švice Ignazijem Cassisom. (še 17.)

BRUSELJ - Zasedanje ministrov **EU** za razvoj, udeležila se ga bo državna sekretarka na zunanjem ministrstvu Simona Leskovaar.

8.00 seja odbora **DZ** za finance, na kateri bodo na zahtevo poslanske skupine Levica govorili o uvedbi davka na digitalne storitve v Sloveniji in **EU**; **DZ**, soba 209, Šubičeva 4, **LJUBLJANA (STA)**

9.00 nadaljevanje seje komisije **DZ** za poslovniki, na kateri bodo obravnavali novelo poslovnika **DZ** v zvezi z ureditvijo procesne imunitete poslancev; **DZ**, soba 212, Šubičeva 4, **LJUBLJANA**

10.00 redna tedenska seja vlade; vlada, Gregorčičeva 25, **LJUBLJANA**

11.00 delno zaprta seja mandatno-volilne komisije **DZ**, na kateri bodo med drugim obravnavali predloga za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniški mesti okrožnih sodnic na Okrožnem sodišču v Mariboru; **DZ**, velika dvorana na Tomšičevi, vhod s Šubičeve 4, **LJUBLJANA**

11.15 termin za medije v okviru srečanja Kluba županj, ki ga organizirata županja občine Dravograd Marijana Cigala in Skupnost občin Slovenije; dvorec Bukovje, Bukovje 13, **DRAVOGRAD**

12.00 seja komisije **DS** za kulturo, znanost, šolstvo in šport, na kateri bodo med drugim obravnavali problematiko zdravstvenega varstva zaposlenih v kulturi in umetnosti; **DZ**, soba 212, Šubičeva 4, **LJUBLJANA**

12.00 seja komisije **DZ** za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, na kateri bodo obravnavali problematiko neposredne zastopanosti Slovencev zunaj meja **RS** v **DZ** in informacijo o izvajanju repatriacije; **DZ**, veliki salon, Šubičeva 4, **LJUBLJANA**

15 minut po koncu seji bo nadaljevanje seje komisije, na kateri bodo pregledali aktivnosti vlade glede sprejetih priporočil

17. Vseslovenskega srečanja z dne 6. julija 2017; **DZ**, veliki salon, Šubičeva 4, **LJUBLJANA**

14.00 seja komisije **DS** za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, na kateri bodo med drugim obravnavali predlog zakona o spremembah zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno; **DZ**, soba 209, Šubičeva 4, **LJUBLJANA**

14.00 neformalni brifing za novinarje, na katerem bodo predstavili mednarodno konferenco Dnevi Latinske Amerike in Karibov 2019, ki jo organizira ministrstvo za zunanje zadeve v okviru Blejskega strateškega foruma od 20. do 26. maja v Ljubljani in Piranu; ministrstvo za zunanje zadeve, Prešernova 25, **LJUBLJANA**

16.00 nadaljevanje seje odbora **DZ** za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, na kateri bodo na zahtevo poslanske skupine **SDS** obravnavali problematiko javnih naročil na kmetijskem ministrstvu; **DZ**, velika dvorana na Tomšičevi, vhod s Šubičeve 4, **LJUBLJANA**

17.00 seja odbora **DZ** za obrambo, na kateri bodo obravnavali problematiko Osrednjega vadišča Slovenske vojske Postojna; **DZ**, veliki salon, Šubičeva 4, **LJUBLJANA**

18.00 okrogla miza v okviru Festivala Levstikova stranke **SD** z naslovom Zelena Evropa, na kateri bo med drugim sodeloval poslanec **SD** Matjaž Nemec; vrt sedeža stranke **SD**, Levstikova 15, **LJUBLJANA**

GOSPODARSTVO

BRUSELJ - Zasedanje evroskupine, na katerem bodo nadaljevali razpravo o vprašanju evrskega proračuna.

9.00 odprtje mednarodne poslovne konference v organizaciji Advantage Austria Ljubljana, predstavništva Avstrijske gospodarske zbornice v Sloveniji in **IEDC** - Poslovne šole Bled, osrednja tema bo digitalna preobrazba podjetij, med uvodnimi govorniki bo tudi državna sekretarka na gospodarskem ministrstvu Eva Štravs Podlogar; **IEDC**, Prešernova cesta 33, **BLED**

9.00 odprtje mednarodne konference o krožnem gospodarstvu Circular Change v organizaciji Inštituta za krožno gospodarstvo, zbrane bodo med drugim nagovorili evropska komisarka za promet Violeta Bulc, predsednica Evropske

platforme za krožno gospodarstvo Ladeja Godina Košir, italijanski veleposlanik v Sloveniji Paolo Trichillo, mariborski župan Saša Arsenovič, nekdanji evropski komisar za okolje Janez Potočnik in direktor Pivovarne Laško Union Zooullis Mina (še 17.); Center Maribox, Loška ulica 13, **MARIBOR (STA/FOTO)**

9.00 novinarska konferenca pred odprtjem mednarodne konference o izzivih in priložnostih multifunkcijskega upravljanja travnišč; ob 9.30 odprtje konference, ki jo organizira Zavod **RS** za varstvo narave v okviru projekta Life to grasslands Ohranjanje in upravljanje suhih travnišč vzhodne Slovenije, nagovore bodo imeli državni sekretar na okoljskem ministrstvu Marko Maver, Marjeta Bizjak s kmetijskega ministrstva ter direktor Zavoda **RS** za varstvo narave Teo Hrvoje Oršanič (še 17.); **GH** Primus, Pot v Toplice 9, **PTUJ**

9.45 odprtje konference TIGR4smart, na kateri bodo predstavili dosežke operacije TIGR4smart - Trajnostno in inovativno **gradbeništvo** za pametne stavbe; biotehniška fakulteta, oddelek za lesarstvo, Rožna Dolina, cesta **VIII 34, LJUBLJANA**

10.00 odprtje mednarodnega navtičnega sejma Nautica (do 19.); Marina Portorož, Cesta solinarjev 8, **PORTOROŽ**

10.00 novinarska konferenca ob odprtju kleti de Bager, na kateri bodo sodelovali direktor Kleti Brda Silvan Peršolja, župan Občine Brda Franc Mužič, direktor Goriškega muzeja Vladimir Peruničič, enolog Darinko Ribolica in direktor Vinske družbe Slovenija Dušan Brejc; grad Dobrovo, viteška dvorana, **BRDA (STA/AVDIO)**

11.00 predstavitev uspešnih poslovnih zgodb slovenskih poslovnežev v Indiji in aktualnega stanja indijskega gospodarstva, ki jo organizira **GZS** v sodelovanju s člani skupine Slovensko-indijski poslovni svet; **GZS**, poslovna oaza, Dimičeva 13, **LJUBLJANA**

11.00 novinarska konferenca s predstavitvijo Tedna obrti in podjetništva na Škofjeloškem, ki bo od 18. do 25. maja; Območna obrtno-podjetniška zbornica Škofja Loka, sejna soba, Spodnji trg 2, **ŠKOFJA LOKA**

18.00 okrogla miza v organizaciji Spirita in Podjetniškega centra Pegasus, na kateri bodo govorili o nujnosti presežanja lastnih in družbenih prepričanj za dolgoročni uspeh podjetja, udeležence bo nagovoril premier Marjan Šarec, sodelovali bodo direktor podjetja Mikro + polo Marko Podgornik, direktor podjetja Donar Matej Feguš in vinar David Kozinc; Ljubljanski grad, **LJUBLJANA (FOTO)**

18.00 protestni shod Civilne iniciative narava Slovenskih gor, na katerem bodo med drugim zahtevali takojšnjo prekinitev obratovanja in odstranitev vseh odpadkov iz območja podjetja Salomon; pred podjetjem Salomon, Industrijska ulica 5-1, **LENART (STA)**

19.00 podelitev nagrad zmagovalcem raziskave o zaupanju v blagovne znamke Trusted Brand 2019, ki je potekala pod okriljem revije Reader's Digest Slovenija; Cankarjev dom, Klub **CD**, Prešernova 10, **LJUBLJANA**

LJUBLJANA - Sava Re bo skladno s finančnim koledarjem objavila nerevidirane podatke o poslovanju v prvem četrtletju 2018.

LJUBLJANA - Skupščina Abanke, na kateri bodo med drugim odločali o izplačilu 66,7 milijona evrov dividende državi kot edinemu lastniku (ob 15. uri)

MARIBOR - Nadaljevanje sojenja nekdanjim vodilnim v cerkvenih holdingih Zvon Ena in Zvon Dva zaradi zlorabe položaja v zvezi s spornim nakupom delnic Luke Zadar (ob 9.30).

PTUJ - Nadaljevanje sojenja nekdanjemu ptujskemu županu Štefanu Čelanu zaradi obtožb o poslovni goljufiji pri gradnji čistilne naprave (ob 9. uri).

LUXEMBOURG - Eurostat bo objavil marčne podatke o zunanji trgovini **EU**.

DRUŽBA

PEKING - Minister za izobraževanje, znanost in šport Jernej Pikalo bo na delovnem obisku v Pekingu, kjer se bo na povabilo namestnice generalne direktorice Unesca za področje izobraževanja Stefanije Giannini in kitajskega ministra za izobraževanje Chen Baoshenga udeležil mednarodne konference o umetni inteligenci v izobraževanju. Pikalo bo opravil tudi več bilateralnih pogovorov. (do 18.)

LJUBLJANA - Na Gospodarskem razstavišču se bodo sklenili Dnevi medgeneracijskega sožitja. (nekaj dogodkov v okviru festivala v nadaljevanju)

8.00 ob mednarodnem dnevu celiakije bodo v avli Klinike za interno medicino **UKC** Maribor organizirali info točko, na kateri bo zdravstveno osebje mimoidoče ozaveščalo o celiakiji ter opravljalo hitre teste za celiakijo in protitelesa v krvi, ob 10.30 bo možno dobiti izjave za medije (do 15. ure); **UKC** Maribor, Ljubljanska ulica 5, **MARIBOR**

9.00 seminar v okviru projekta Odklikni! Ustavimo spletno nasilje nad ženskami in dekleti, ki ga organizira ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, povezovala ga bo pisateljica, novinarka in aktivistka za pravice žensk Thordis Elva Thorvaldsdottir; Austria Trend Hotel, dvorana Cassiopea, Dunajska cesta 154, **LJUBLJANA**

9.00 odprtje strokovne konference o celostni obravnavi, vseživljenjskem učenju in socialni vključenosti oseb z okvaro vida, ki jo organizira Center za izobraževanje, rehabilitacijo, inkluzijo in svetovanje za slepe in slabovidne, udeležence bo nagovorila državna sekretarka na ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport Martina Vuk (še 17.); ministrstva za javno upravo, predavalnica, Tržaška cesta 21, **LJUBLJANA**

9.00 okrogla miza o biomoderni teoriji, ki jo pripravljajo ob odprtju Centra za biomoderni študije Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem; Univerza na Primorskem, sejna soba senata, Titov trg 4, **KOPER**

9.00 odprtje kongresa pisarniške odličnosti Adma v organizaciji družbe Planet **GV** (do 18.); **GH** Bernardin, Obala 2, **PORTOROŽ**

9.00 mednarodna znanstvena konferenca o globalizaciji in družbeno-ekonomskih spremembah v **EU**, ki jo organizirata Fakulteta za ekonomijo in informatiko ter Fakulteta za poslovne in upravne vede Univerze v Novem mestu; univerza, Na Loko 2, **NOVO MESTO**

9.30 strokovni posvet ob 150. obletnici tabora v Vižmarjah, udeležence bo pozdravil župan Mestne občine Ljubljana Zoran Janković; dvorana Slovenske matice, Kongresni trg 8, **LJUBLJANA**

9.30 seja ustavnega sodišča, na kateri bodo med drugim obravnavali zahtevo vlade za oceno ustavnosti in zakonitosti nekaterih členov odloka o prostorskih ureditvenih pogojih v Občini Kungota; ustavno sodišče, salon, Beethovnova ulica 10, **LJUBLJANA**

9.30 posvet o aktualni problematiki s področja gospodarskega prava, ki ga pripravlja Pravna fakulteta Univerze v Mariboru (do 18.); pravna fakulteta, Auditorium Maximum, Mladinska ulica 9, **MARIBOR**

9.30 odprtje posveta o gospodarskih subjektih na trgu, ki ga organizira Pravna fakulteta Univerze v Mariboru (do 18.); Pravna fakulteta, Auditorium Maximum, Mladinska ulica 9, **MARIBOR**

9.30 osrednji dogodek v okviru projekta Kar sejemo, to žanjemo, pri katerem sodelujejo Čebelarstva zveza Slovenije, Semenarna Ljubljana, Semina in biotehniške šole, na katerem bodo posejali semena hokaido buč; Biotehniška šola Šolskega centra Ptuj, posestvo na Turniščih, Zagrebška cesta 86, **PTUJ**

10.00 nacionalna okrogla miza o novih trendih in priložnostih pri načrtovanju, upravljanju in vzdrževanju mestnih zelenih površin, ki jo pripravljajo v okviru mednarodnega evropskega projekta **UGB** - mestne zelene površine; dvorana Zemljepisnega muzeja, Gosposka ulica 16, **LJUBLJANA**

10.00 novinarski zajtrk v organizaciji Društva za kronično vnetno črevesno bolezen pred svetovnim dnevom kronične vnetne črevesne bolezni (19. maj); Triglav Lab, Dunajska 20, **LJUBLJANA**

10.00 odprtje konference Mestne občine Velenje o regijskih izzivih dnevne mobilnosti, sodelovali bodo župani in deležniki v okviru projekta Smart Commuting; Vila Bianca, Stari trg 3, **VELENJE**

11.00 zagovornik načela enakosti Miha Lobnik bo predsedniku republike Borutu Pahorju predal letno poročilo zagovornika za leto 2018 (fototermin na začetku); po koncu dogodka bo medijem predvidoma posredovano pisno sporočilo za javnost; predsedniška palača, dvorana Jože Pučnik, Erjavčeva 17, **LJUBLJANA**

11.00 novinarska konferenca Javnega podjetja Komunala Izola ob odprtju novega Centra uporabnih predmetov; Muzčeva ulica 7, **IZOLA**

11.00 predstavitev odkritja raziskovalcev Instituta Jožef Stefan, ki so skupaj z mednarodno skupino raziskovalcev izdelali nov sintetični protein v obliki nogometne žoge, ki je namesto z nitjo sešit z atomi zlata; prostori ionskega pospeševalnika na Reaktorskem centru v Podgorici, Brinje 40, **DOL PRI LJUBLJANI**

12.00 novinarska konferenca varuha človekovih pravic Petra Svetine in vodje zagovorništva Toneta Dolčiča pred predstavitvijo zagovorništva otrok strokovnjakov v obalno-kraški in notranjsko-primorski regiji, ki se bo začela ob 13. uri in bo odprta za javnost; Pretorska palača, sejna soba, Titov trg 2, **KOPER**

13.00 osrednji dogodek nacionalnega tedna prostovoljstva, ki ga organizira Slovenska filantropija, na katerem se bodo predstavile prostovoljske organizacije iz vse Slovenije; Breg, **LJUBLJANA**

14.00 okrogla miza na temo Ali res potrebujemo tako osvetljene ceste in ulice?, ki jo ob mednarodnem dnevu svetlobe pripravlja Fakulteta za elektrotehniko v Ljubljani; fakulteta, Tržaška cesta 25, **LJUBLJANA**

14.00 okrogla miza o Zahodni Sahari skozi perspektive mladih, ki jo organizira zavod Reflektum, Središče za globalne družbene premisleke v sodelovanju s Študentskim sociološkim društvom SocioKlub (pred okroglo mizo bo ob 12.30 odprtje razstave Noeta Rosalia Jimeneza Calixta iz Mehike z naslovom Rože Sahare); **FDV**, velika dvorana, Kardeljeva ploščad 5, **LJUBLJANA**

14.00 posvet o inovacijskem procesu v Sloveniji v organizaciji Inženirske akademije Slovenije; dvorana **SAZU**, Novi trg 3, **LJUBLJANA**

16.00 osrednja prireditev v okviru Dneva soseda, namenjenega midsosedskega druženju in spoznavanju (aktivnosti bodo potekale tudi na različnih prizoriščih po Taboru); Stara mestna elektrarna - Elektro Ljubljana, Slomškova ulica 18, **LJUBLJANA**

17.00 razprava o razmerah v zdravstvenem domu Kranj v organizaciji Levice, na kateri bodo sodelovali direktorica **OE ZD** Kranj Lilijana Gantar Žura, družinska zdravnica Tatjana Kitić Jaklič, vodja zdravstvene nege Kranj Jože Prestor, direktorica kranjske območne enote **ZZZS** Nataša Čarman Korenjak, direktor **OZG** Kranj Jože Veternik, Nevenka Lekše iz združenja ZaNas ter poslanec Levice Franc Trček; Mestna občina Kranj, komunikacijsko središče, Slovenski trg 1, **KRANJ**

18.00 podelitev Zoisovega priznanja Viljemu Podgoršku za njegovo aktivno sodelovanje z muzejem in predavanje z naslovom Geološke značilnosti odseka avtoceste pri Stanošini (Podlehnik); Prirodoslovni muzej Slovenije, Prešernova cesta 20, **LJUBLJANA**

19.00 prireditev ob 80-letnici Glasbene šole Trbovlje, udeležence bo nagovorila državna sekretarka na ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport Martina Vuk; gledališka dvorana, **TRBOVLJE**

19.00 pogovor ob dokumentarnem filmu Kruh naš vsakdanji, ki se ga bo udeležila tudi ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec; Mestni kino Ptuj, Cvetkov trg 1, **PTUJ**

19.30 osrednji dogodek ob nacionalnem odprtju vseslovenskega tedna ljubiteljske kulture, na katerem bo slavnostni govornik predsednik republike Borut Pahor, udeležil se ga bo tudi predsednik **DZ** Dejan Židan; Gledališče park Murska Sobota, Ulica Štefana Kovača 30, **MURSKA SOBOTA (FOTO)**

LJUBLJANA - V okviru nacionalnega tedna prostovoljstva bo potekalo usposabljanje na temo nacionalne strategije razvoja prostovoljstva, ki ga organizira Slovenska filantropija. Zbrane na dogodku bo uvodoma nagovoril tudi minister za javno upravo Rudi Medved.

KRANJ - Nadaljevanje sojenja kranjskogorskemu županu Janezu Hrovatu za kaznivo dejanje preprečitev uradnega dejanja ali maščevanje uradni osebi, ker naj bi aprila 2017 ob prostovoljski akciji za ureditev poti v Malo Pišnico odrinil naravovarstvenega nadzornika, ki naj bi ob tem padel po pobočju in se poškodoval (ob 8.30).

SEŽANA - Festival kamna. (do 19.)

LJUBLJANA - Mednarodni dan svetlobe.

NEKAJ DOGODKOV V OKVIRU DNEVOV MEDGENERACIJSKEGA SOŽITJA

10.00 letni posvet Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje o srebrni ekonomiji, na katerem bodo med drugim sodelovali Ana Krajnc s Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, Vlado Dimovski z Ekonomske fakultete v Ljubljani, Janek Musek z Univerze v Ljubljani, Alenka Reissner z Zveze društev upokojencev Slovenije in prejemnica priznanja Andragoškega centra Slovenije Slavica Borka Kucler; Gospodarsko razstavišče, dvorana Galerija 3, Dunajska cesta 18, **LJUBLJANA**

11.20 okrogla miza v organizaciji Zveze društev upokojencev Slovenije o potrebi po programih za pripravo na upokojitev, na kateri bodo med drugim sodelovali vodja projekta Teden vseživljenjskega učenja na Andragoškem centru Slovenije Zvonka Pangerc Pahernik, predsednica Društva upokojenih pedagoških delavcev Slovenije Vida Bogataj ter vodja oddelka za veteranske organizacije in odhode iz vojaške službe na ministrstvu za obrambo Robert Zadek; Gospodarsko razstavišče, dvorana Sonet 1, Dunajska cesta 18, **LJUBLJANA**

12.30 sejem bo obiskal predsednik **DZ** Dejan Židan (možnost izjave za medije); Gospodarsko razstavišče, Dunajska cesta 18, **LJUBLJANA**

KULTURA

9.15 odprtje posveta o družbenih in gospodarskih vidikih uporabe digitalizirane kulturne dediščine v Sloveniji, ki ga organizirajo **NUK**, **SEM**, Narodni muzej Slovenije ter ministrstva za kulturo, za javno upravo ter za izobraževanje, znanost in šport (še 17.); ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Masarykova 16, **LJUBLJANA**

9.30 ljubljanski festival kamišibaj gledališča (do 18.); Hiša otrok in umetnosti, Komenskega 9, **LJUBLJANA**

12.00 kulturni dogodek ob kipcu Deklice z rastočo knjigo in razkritju novega, dvanajstega lista Rastoče knjige, na katerem bodo zbrane nagovorili predsednik **DS** Alojz Kovšca, predsednik Društva rastoča knjiga Boštjan Žekš, ljubljanski podžupan Aleš Čerin in ormoški župan Danijel Vrtnjak, župan občine Ormož; pri kipcu Deklice z rastočo knjigo v Župančičevi jami med Navjem in Železno cesto, **LJUBLJANA**

18.00 odprtje gostujoče razstave Buči, buči morje Adrijansko - Primorski Slovenci na Celjskem po letu 1918; Muzej narodne osvoboditve Maribor, Ulica heroja Tomšiča 5, **MARIBOR**

18.00 odprtje razstave Irene Polanec z naslovom Pisma Evi; Galerija likovnih samorastnikov Trebnje, Goliev trg 1, **TREBNJE**

19.00 ljubljanska premiera dokumentarnega filma o glasbeni skupini Tabu, udeležili se je bodo člani zasedbe Tabu in filmska ekipa; Kino Bežigrad, Linhartova cesta 11, **LJUBLJANA**

19.00 odprtje razstave o sodobnem slovenskem modnem in tekstilnem oblikovanju z naslovom Kreatorji; Muzej za arhitekturo in oblikovnje, Pot na Fužine 2, **LJUBLJANA**

19.30 premiera opere skladatelja Gaetana Donizettija Lucia di Lammermoor; **SNG** Opera in balet Ljubljana, veliki oder, Župančičeva ulica 1, **LJUBLJANA**

19.30 odprtje na predvečer začetka Tedna ljubiteljske kulture v organizaciji Javnega sklada **RS** za kulturne dejavnosti in Zveze kulturnih društev Slovenije, govornik bo predvidoma predsednik republike Borut Pahor (do 26.); Gledališče Park, Ulica Štefana Kovača 30, **MURSKA SOBOTA**

20.00 koncert zasedbe Morcheeba; Kino Šiška, Trg prekomorskih brigad 3, **LJUBLJANA**

21.30 odprtje mednarodnega festivala svetlobe Svetlobna gverila (do 15. 6.); Galerija Vžigalica in okolica, **LJUBLJANA**

TEL AVIV - Drugi polfinalni večer 64. tekmovanja za pesem Evrovizije. (**STA**)

PRAGA - Slavnostno odprtje razstave Impresionizem od zore do mraka - Slovenska umetnost 1870-1930, slavnostni govornik bo minister za kulturo Zoran Poznič, udeležil se ga bo tudi češki minister za kulturo Antonin Stanek.

CERKNO - s koncertom Boštjana Gombača & **TASF** začetek 24. mednarodnega festivala Jazz Cerkno 2019 (do 18.)

RADGONA - Odprtje razstave likovnih del 25. mednarodne slikarske kolonije Vinogradi obeh bregov Mure 2019, ki jo izmenično gostita Avstrija in Slovenija.

telefon (sprejemanje servisa): 01/ 24 10 152

telefaks: 01/ 43 42 970

e-mail: desk@sta.si

mnenje/pripombe o servisu **STA**: e-mail: pripomba@sta.si

DEŽURNI:

notranjepolitično uredništvo:

dopoldne Maja Oprešnik, popoldne Alenka Potočnik

tel. št.: 01/ 24 10 130, e-mail: notranja@sta.si

gospodarsko uredništvo:

dopoldne Martina Gojkošek, popoldne Jernej Šmajdek

tel. št.: 01/ 24 10 140, e-mail: gospodarstvo@sta.si

zunanjepolitično uredništvo:

dopoldne Mihael Šuštaršič, popoldne Vesna Rojko

tel. št.: 01/ 24 10 110, e-mail: zunanja@sta.si

kulturno uredništvo: Alenka Vesenjaj

tel. št.: 01/ 24 10 148, e-mail: kultura@sta.si

večerni dežurni urednik (od 17. do 23. ure): Alen Pivk

spremljate nas lahko tudi na:

Facebook: <https://www.facebook.com/STA.Novice>

Twitter: https://twitter.com/STA_novice

Petdeset let Območne obrtno-podjetniške zbornice Celje

Danes manj članov, vendar močnejši

Območna obrtno-podjetniška zbornica Celje bo konec maja obeležila petdeset let delovanja. Proslava bo skromna, napoveduje predsednik zbornice Miran Gracer, osrednji dogodek na njej bo podelitev priznanj nekaterim nekdanjim in sedanjim članom. Celjski obrtniki so bili med prvimi v Sloveniji, ki so se odločili za ustanovitev stanovske organizacije, danes je celjska zbornica tudi med največjimi v državami, saj sta po številu članov večji od nje le ljubljanska in mariborska. Zbornica že od nekdaj združuje obrtnike in podjetnike v občinah Celje, Štore, Vojnik in Dobrna. Trenutno ima malo več kot 500 članov, kar je občutno manj kot v časih, ko je bilo članstvo v zbornici še obvezno.

JANJA INTIHAR

Preden je država pred štirimi leti v Obrtnem zakonu uveljavila prostovoljno članstvo, je imela celjska obrtna zbornica približno 2 tisoč članov. Številka je bila nato iz leta v leto manjša, zdaj upadanja članstva ni več, saj obrtnike, ki gredo v pokoj ali prenehajo opravljati svojo dejavnost, kmalu nadomestijo novi člani. »Že vsa štiri leta si prizadevam, da bi za obrtnike in podjetnike, ki niso člani zbornice, uvedli dajatev, ki bi se imenovala zastopanje. Nepošteno je, da članarino plačujejo samo nekateri, funkcionarji v zbornicah pa se borimo za pravice vseh. To res ni prav. Vsak pravni ali gospodarski subjekt bi moral biti nekje član in bi moral za zastopanje plačevati minimalno članarino. V katero zbornico se bo vključil, je njegova stvar, naj gre tja, ker bo imel več koristi. Mi, tako imenovani funkcionarji, vsaj v Celju je tako, za svoje delo ne prejemo nobenih nadomestil. Vse delamo zastonj,« pravi Miran Gracer.

Se vam zdi, da je država z uvedbo neobvezne-

ga članstva želela omiliti ostrino obrtnikov?

Bile so sicer neke osebne zamere med takratnima vodstvom OZS in ministrom za gospodarstvo, ampak po moje je bil cilj spraviti zbornico na kolena. Ker je bila premočna, ker je imela veliko denarja, s katerim je, to je treba priznati, ravnala grdo. Zaradi slabega vodenja je bilo tudi članstvo nezadovoljno in zgodilo se je, kar se je zgodilo. Ko je vlada ugotovila, da nima več primerne sogovornika pri reševanju problemov, je zbornična organiziranost spet začela pridobivati veljavo. Zdaj smo kar spodoben partner, še zlasti v socialnem dialogu med delodajalci, sindikatom in vlado.

Glede na seznam zahtev, ki jih obrtniki naslavlja-te na državo in je iz leta v leto daljši, o kakšnem prav posebnem partnerstvu ali upoštevanju obrtnikov ne bi mogli govoriti.

Res nismo najbolj učinkoviti, to je treba priznati. Na forumih vsako leto znova ugotavljamo, da vlada ni uresničila niti petih odstotkov naših zahtev. Če bi bilo po moje, bi nekatere zahteve, ki

so na seznamu deset ali še več let, poslal v ustavno presojo. Zaradi ljubega miru krovna organizacija tega noče narediti. Res je tudi, da vse zahteve niso uresničljive, zato bi morali dati na tehtnico, kaj

je možno in kaj ne. Nujno bi bilo v dobro vsega gospodarstva, ne samo obrtnikov, treba spremeniti in posodobiti nekaj zakonov, ki veljajo še iz železnih in postkomunističnih časov.

Kateri je po vašem mnenju trenutno največji problem slovenskih obrtnikov?

To je še vedno Zakon o delovnih razmerjih. Čeprav je v zakonu zapisano drugače, v praksi delavca ne moreš odpustiti, čeprav imaš za to razlog. Zakon ščiti slabe delavce in to je res problem. Nobenemu delodajalcu ne bo nikoli padlo na pamet, da bi odpustil dobrega delavca, saj ga potrebuje.

Iz katerih dejavnosti imate v celjski zbornici največ članov?

Imamo 21 sekcij, najmočnejša je tista, ki združuje avtoprevoznike in se srečuje tudi z največ problemi. Logistika je namreč po številu obrtnikov in podjetnikov postala številka ena. Težave avtoprevoznikov, od pomanjkanja voznikov do zastojev na cestah in mejnih prehodih ter nelojalne konkurence, bo morala država čim prej rešiti, ker če se bo ta voz ustavil, bomo vsi na tleh.

Kako ocenjujete poslovanje obrtnikov in podjetnikov? Je njihova rast prava in obetavna? Izvoz je še vedno skromen.

Mali obrtniki in podjetniki so le podizvajalci velikih sistemov, zato so morda podatki malo prikriti, vsaj o izvozu. Dela je sicer dovolj, včasih celo preveč, ampak zaradi konkurence, ne tuje, temveč domače, so se cene storitev in izdelkov znižale, cene surovin pa se na žalost še naprej višajo. Zato so ostanki dohodka vedno manjši. Včasih je bilo za enak dobiček treba delati veliko manj. Če ni dobička, ni razvoja. Brez denarja ne moreš kupiti sodobnejših strojev ali poslati zaposlenih na dodatna usposabljanja, da bi bila produktivnost

še višja.

Je bilo v teh petdesetih letih sploh kakšno obdobje, za katerega bi lahko rekli, da je bilo za obrtnike lepo?

Nobena leta posebej ne izstopajo. A je bila na začetku povezanost med obrtniki večja in trdnejša, ker je bil odnos oblasti do obrtništva mačehovski. Danes te posebej

povezanosti ni več. To se med drugim vidi tudi v tem, da sploh ne moremo več organizirati obrtniškega plesa, ker je zanj premalo zanimanja. Zadnji dve leti tudi nismo imeli tradicionalnega piknika, ker je bilo manj kot 50 prijav. Najbolj obiskana so srečanja naših upokojencev. Izjema so seveda tudi brezplačni posveti in seminarji, na katerih se naši člani seznanjajo z različnimi finančnimi zadevami.

Kakšen je posluš mestne občine za zbornico in potrebe njenih članov?

V zadnjih nekaj letih kar dober. Občina vsako leto razdeli približno 300 tisoč evrov nepovratnih sredstev za dvig rasti gospodarstva, v komisiji, ki deli denar, je tudi predstavnik naše zbornice. Na žalost še vedno ni poskrbela za izdelavo prostorskega načrta in zato primanjkuje **gradbenih parcel**, po katerih je veliko povpraševanje tudi med našimi člani. Celjska in ostale tri občine nam sofinancirajo tudi projekt za spoznavanje učencev in njihovih staršev z obrtnimi poklici. Učinek je izjemen, zlasti zadnja leta. Vpis v gimnazije se je zmanjšal, medtem ko je šolski center poln.

Če ne bi bilo obrtnikov, v Celju ne bi bilo Mednarodnega sejma obrti in podjetnosti. Danes Obrtno-podjetniške zbornice

Slovenije ni več med lastnicami družbe, ki sejem organizira.

Prodaja deleža je bila prava odločitev, saj z njim nismo imeli kakšne posebne moči pri odločanju. Obrtniki bomo na Mosu še naprej sodelovali, saj brez nas ne bo mogel preživeti. Upam le, da bo krovna zbornica denar, ki ga je dobila za delnice, dobro oplemenitila.

Rekli ste, da v Celju funkcionarji delate brezplačno. Koliko je v zbornici redno zaposlenih?

Imamo tri strokovne sodelavke, visoko izobražene, ki delujejo na različnih področjih. Od lani je naša zbornica tudi sedež za tako imenovan Spot, Slovensko poslovno točko. Pod okriljem Spota, ki deluje kot konzorcij in ima šest članov, smo do zdaj pripravili že 25 delavnic in seminarjev z različnimi vsebinami, od tega, kako brati bilance, do zdravja zaposlenih pri delu. S Spotom na začetku nismo bili zadovoljni, ampak potem se je pokazalo, da ga ljudje radi uporabljajo, in tudi seminarji so dobro obiskani, pomeni tudi solidno finančno injekcijo ministrstva za gospodarstvo. Sami iz članarin ne bi mogli pripraviti toliko delavnic in predavanj. Se pa bojim, da bo Spot lahko počasi izpodrinil kakšno območno obrtno zbornico.

Zakaj?

Kjer je članstva in s tem tudi denarja malo, bodo zaposleni v manjših območnih zbornicah sčasoma raje postali uslužbenci ministrstva in se bodo te, manjše obrtne zbornice, začele ukinjati. Če vprašate mene, bi se to moralo že zdavnaj zgoditi. Nekatere manjše zbornice, ki imajo do sto članov, bi se morale združiti. Marsikje so strokovni delavci zaposleni samo štiri ure in tudi nimajo takšnega znanja, kot ga imamo pri nas ali ga imajo v drugih večjih zbornicah. Naj navedem primer. Med Laškim in Litijo

je pet območnih zbornic na razdalji 40 kilometrov. Nobena od teh zbornic nima več kot 200 članov. Če bi se združili v dve zbornici z več strokovnimi delavci, bi bilo njuno delo bolj kakovostno, cenejše in tudi bolj enostavno. Lep primer povezovanja je šmarska obrtna zbornica, ki prav tako na razdalji 40 kilometrov združuje člane iz več občin. Na žalost hoče sedanje vodstvo v Ljubljani ohraniti sedanji sistem 62 območnih zbornic.

Celjska obrtna zbornica je posebna, ker že dolgo skrbi za reševanje stanovanjskih težav delavcev, zaposlenih pri obrtnikih.

Res smo edina zbornica v Sloveniji, ki je skoraj trideset let zbiral denar za gradnjo stanovanj. Prispevek je znašal 0,6 odstotka plače zaposlenih pri obrtnikih. Z zbranim denarjem smo gradili in tudi kupovali stanovanja. Soupravljaivec te stanovanjske ustanove je bil včasih tudi sindikat, a nam je z njim uspelo doseči sporazum in danes smo sami. Pod okriljem zbornice deluje poseben režijski obrat Nепremičnine, ki ima v lasti 72 stanovanj in z njimi tudi sam upravlja. V preteklosti je ta stanovanjski sklad marsikoga zamikal in imeli smo veliko težav, da je ostal naš. Letos smo od občine na območju Bukovžlaka, kjer že imamo pet manjših stolpičev, kupili še približno 4.500 kvadratnih metov zemljišča, kjer bomo v naslednjih letih zgraditi tri ali štiri stanovanjske enote s skupaj 75 stanovanji. Denar smo zbrali z najemninami. Stanovanja imamo tudi v Globočah za delavce z Dobrne in iz Vojnika ter v Dragi za delavce iz občine Štore. Vsa ta stanovanja so pravi zaklad, ki zagotavlja, da zbornica ne bo kar tako propadla. Če bomo le ravnali z njimi pravilno in preudarno kot doslej.

Foto: arhiv NT (SHERPA)

Miran Gracer: »Odkar sem njen predsednik, to je že 20 let, celjska obrtna zbornica nikoli ni imela izgube, čeprav so nam prejšnja vodstva v omarah pustila nekaj okostnjakov. Tako smo na primer šele lani ugotovili, da je bila stavba zbornice na Lavi kar 35 let brez uporabnega dovoljenja. Vse smo takoj uredili, a nas je stalo skoraj 25 tisoč evrov.«

Gospodarstvo celjske regije tudi lani povečalo prihodke in dobiček

Plače prehitele rast produktivnosti

Statistični podatki, ki so jih na osnovi letnih poročil zbrali v celjski izpostavi republiške agencije za javnopravne evidence in storitve (Ajpes), razkrivajo, da so gospodarske družbe v celjski regiji tudi lani poslovale dobro. Vendar je bila rast bolj umirjena kot v letih 2016 in 2017, je povedala vodja izpostave Darja Lipičnik. Čeprav se je dodana vrednost na zaposlenega zvišala le za 3 odstotke, je bila rast plač višja. Povprečna bruto plača je znašala 1.474 evrov, kar je za 6 odstotkov več kot predlani, a še vedno pod republiškim povprečjem.

JANJA INTIHAR

V primerjavi z letom 2017 so se prihodki podjetij lani povečali za 9 odstotkov, znašali so 6,849 milijarde evrov. Približno tretjino prihodkov je gospodarstvo ustvarilo na tujih trgih, rast izvoza je bila v primerjavi s predlani 11-odstotna. Višji je bil tudi neto čisti dobiček, ki je znašal 289 milijonov evrov.

Najmočnejše v regiji so še vedno družbe, ki delujejo v predelovalni dejavnosti, trgo-

vini in **gradbeništvu**. Predelovalna podjetja so lani prihodke povečala za 9 odstotkov, trgovska za 7 odstotkov in gradbena za 17 odstotkov. Predelovalna podjetja so lani povečala tudi neto čisti dobiček, medtem ko je bil v trgovini in **gradbeništvu** nižji od predlanskega.

Po podatkih Ajpesa so lani na Celjskem čiste prihodke in dobiček povečali tudi samostojni podjetniki.

Spodbudno je, da so bili uspešni tudi na tujih trgih, kjer so prodali za 96 milijonov evrov svojih izdelkov in storitev, kar je 10 odstotkov več kot leta 2017. Prihodki podjetnikov, teh je bilo lani v regiji 5.587, so znašali 631 milijonov evrov, kar je za 11 odstotkov več kot predlani. Neto dobiček je bil višji za 9 odstotkov in je nekoliko presegel 40 milijonov evrov.

Tudi samostojni podjetniki so lani povečali neto dodano vrednost na zaposlenega. Znašala je 15.236 evrov in je bila od predlanske višja za 7 odstotkov. Rast je bila torej višja kot v gospodarskih družbah. Zaposleni pri obrtnikih, po podatkih Ajpesa jih je bilo lani 4.777, so v povprečju zaslužili le 1.051 evrov bruto.

Ljubljanskemu mestnemu gradbincu gre posel kot še nikoli, njegov lastnik gre v bančništvo

Čas branja: 3 min

0

16.05.2019 15:59 Dopolnjeno: 16.05.2019 16:46

Kako je lani posloval ljubljanski KPL, kaj je letos prodal in v kaj se podaja njegov lastnik iz Republike srbske?

JURIJ ŠIMAC

Foto: Aleš Beno

Več iz teme:

[gradbeništvo >](#)[politika >](#)[KPL >](#)[Tovarna asfalta Črnuče >](#)[MG >](#)[Mladen Milanović >](#)[Milorad Dodik >](#)[Mestna občina Ljubljana >](#)[Zoran Janković >](#)

KPL, ki že leta velja za ljubljanskega mestnega gradbinca, je lani ustvaril 37 milijonov evrov prihodkov, kar je dobrih 50 odstotkov več kot v letu 2017 in največ v zgodovini podjetja. Pod črto mu je konec leta ostalo 2,2 milijona evrov dobička, kar je skoraj trikrat več kot v letu prej. KPL je letos prodal **Tovarno asfalta Črnuče**, konec prejšnjega leta pa je njegov lastnik začel osvajati banjaluško Novo banko.

Najprej ozadje: KPL je leta 2015 na dražbi kupila družba **MG** Mind iz Republike srbske. Lastnik MG Minda je **Mladen Milanović**, poslovnež iz Mrkonjić Grada, mesta, ki je od Banjaluke oddaljeno približno 50 kilometrov. Temelj njegovega imperija, **smo pred časom pisali v Managerju**, je podjetje MG Mind, ki se ukvarja s trgovino in **gradbeništvom**, drugo njegovo podjetje pa je Mrkonjić putevi, ki vzdržuje ceste. V lasti ima tudi tržnico v Banjaluki, je večinski lastnik banjaluškega komunalnega podjetja Čistoća in manjše zavarovalnice Atos osiguranje iz Bijeljine. Konec minulega leta se je podal še v bančništvo (o tem nekoliko pozneje).

Bosanski mediji njegov vzpon pripisujejo dobrim političnim povezavam, predvsem z **Miloradom Dodikom**. Milanović je **v pogovoru za Svet kapitala** pred dvema letoma povedal: »Z gospodom Dodikom sem se v življenju morda desetkrat sestal, nikoli nisem bil v politiki.«

KPL posluje dobro kot še nikoli

Kot že rečeno, KPL je lani glede na leto prej močno izboljšal rezultate. Večino prihodkov ustvari z **mestno občino Ljubljana**, ki jo vodi **Zoran Janković**, in mestnimi podjetji. KPL ima sicer koncesijo za izvajanje zimske službe in vzdrževanje cest na območju Ljubljane. Po podatkih aplikacije Erar je lani od **MOL** prejel dobrih

16 milijonov evrov, od občinskih podjetij pa še dobre štiri milijone evrov. Med drugim je v Ljubljani lani prenavljal Gospodarsko cesto.

Kaj pa obveznosti? Po podatkih iz javnodostopnih baz je imel KPL lani za dobre štiri milijone evrov dolgoročnih obveznosti in za osem milijonov evrov kratkoročnih obveznosti, od tega je za dva milijona finančnih.

Tovarna asfalta Črnuče letos dobila novega lastnika

Poleti 2016 je KPL prek dokapitalizacije v višini 5,5 milijona evrov postal tudi večinski lastnik Tovarne asfalta Črnuče (TAČ). Tudi za to družbo je odlično leto – lani so ustvarili 8,7 milijona evrov prihodkov (leto prej 4,8 milijona evrov) in 1,6 milijona evrov dobička (leta 2017 pa 550 tisoč evrov).

A KPL je letos Tovarno asfalta prodal. Kot je razvidno iz **AJPES**, je njen 100-odstotni lastnik konec letošnjega februarja postala banjaluška družba Ban Gradnja. Po podatkih banjaluških medijev gre za maja 2017 ustanovljeno podjetje, ki se ukvarja z gradnjo cest. Kot lastnik družbe, je **januarja poročal portal Capital.ba**, je naveden **Nenad Babić**.

Lastnik KPL postaja tudi bankir

Ban Gradnja, ki je letos kupila Tovarno asfalta Črnuče, je januarja letos postala tudi lastnica 6,8-odstotnega deleža banjaluške Nove banke. Le nekaj tednov pred tem, **so poročali banjaluški mediji**, je največji posamični lastnik banke postal MG Mind, lastnik ljubljanskega KPL. Milanovičev MG Mind trenutno obvladuje 21 odstotkov Nove banke, je razvidno **z njihove spletne strani**.

Kaj naj bi imel s KPL Janković in kaj imajo Milanovičevi ljudje v Sloveniji z Electo?

KPL in družina Janković sta se v preteklosti večkrat omenjala v istem stavku. Prvič pred leti, in sicer zaradi poroštev, ki jih je dajal KPL za posojila podjetij Vaz in Tabia, ki so jih nekateri povezovali s sinom ljubljanskega župana Juretom Jankovićem. Ta je povezave večkrat zanikal.

Decembra 2015 pa je **POP tv razkril, da naj bi se Zoran Janković ujel v prisluhe**, ki naj bi dokazovali, da je v obdobju med letoma 2012 in 2014 od vsakega posla KPL – ta je bil takrat prek pozneje propadlega CPL v lasti Ranka Mimovića – dobival po 10 odstotkov. Po gotovino naj bi hodil njegov mlajši sin Jure Janković, je takrat poročal POP tv. Jankovićeve so očitke zanikali, **prisluhi pa so šli zaradi napak tožilke v uničenje**. Je pa Janković napovedal **tožbe zoper številne, med drugim tožilko Blanko Zgajnar, je poročal RTV Slovenija**.

Ko so pri reviji Manager **sestavljali portret Mladena Milanovića**, lastnika MG Minda, so prišli do informacij, da je njegov človek v Sloveniji Stefan Marolt – ta je povedal, da se z Milanovićem poznata že več let, da sta se spoznala zasebno in da zanj zbira informacije ter mu pomaga pri vlaganjih v Sloveniji.

Marolt je bil do leta 2016 družbenik v podjetju Celeris trgovina. Celeris trgovina je bila tretji največji upnik Electe inženiring. Gregor Marolt (gre za sina Stefana Marolta) in Damijan Janković takrat o tem, kako in kdaj je terjatev nastala, nista želela govoriti.

Mimogrede, Electe so se pred kratkim znebile najbolj zoprnega upnika, avstrijske Hete, njihove terjatve so odkupila podjetja Jana

Beca, skrivnostnega reševalca poslovnega omrežja družine Janković.

Nocoj ob 19.30 v novicah: Anomalije v enotnem plačnem sistemu, priložnosti EU s Patricijo Šulin in trajnostno ter inovativno **gradbeništvo** za pametne stavbe

16. 5. 2019, 16:55

[Facebook](#)[Twitter](#)

1

Nocoj ob 19.30 v večernih novicah: Na odboru za javno upravo so poslanci na zahtevo SDS razpravljali o anomalijah v enotnem plačnem sistemu. O priložnostih, ki jih prinaša Evropska unija je na pogovornem večeru v Mozirju spregovorila evropska poslanka Patricija Šulin. Od 18.

Ljubljanskemu mestnemu gradbincu teče posel kot še nikoli, njegov lastnik gre v bančništvo

Kako je lani posloval ljubljanski KPL, kaj je letos prodal in v kaj se spušča njegov lastnik iz Republike srbske

JURIJ ŠIMAC
jurij.simac@finance.si

KPL, ki že leta velja za ljubljanskega mestnega gradbinca, je lani ustvaril 37 milijonov evrov prihodkov, kar je dobrih 50 odstotkov več kot v letu 2017 in največ v zgodovini podjetja. Pod črto mu je konec leta ostalo 2,2 milijona evrov dobička, kar je skoraj trikrat več kot v letu prej. KPL je letos prodal Tovarno asfalta Črnuče, konec prejšnjega leta pa je njegov lastnik začel osvaja ti banjaluško Novo banko.

Najprej ozadje: KPL je leta 2015 na dražbi kupila družba MG Mind iz Republike srbske. Lastnik MG Minda je Mladen Milanović, poslovnež iz Mrkonjić Grada, mesta, ki je od Banjaluke oddaljeno približno 50 kilometrov. Temelj njegovega imperija je podjetje MG Mind, ki se ukvarja s trgovino in **gradbeništvom**, drugo njegovo podjetje pa je Mrkonjić putevi, ki vzdržuje ceste. V lasti ima tudi tržnico v Banjaluki, je večinski lastnik banjaluškega komunalnega podjetja Čistoća in manjše zavarovalnice Atos osiguranje iz Bijeljine. Konec minulega leta se je spustil še v bančništvo (o tem nekoliko pozneje).

Bosanski mediji njegov vzpon pripisujejo dobrim političnim povezavam, predvsem z Miloradom Dodikom. Milanović je v pogovoru za Svet kapitala pred dvema letoma povedal: »Z gospodom Dodikom sem se v življenju morda desetkrat sestal, nikoli nisem bil v politiki.«

KPL posluje dobro kot še nikoli

Kot že rečeno KPL je lani glede na leto prej močno izboljšal rezultate. Večino prihodkov

ustvari z mestno občino Ljubljana, ki jo vodi Zoran Janković, in mestnimi podjetji. KPL ima sicer koncesijo za izvajanje zimске službe in vzdrževanje cest na območju Ljubljane. Po podatkih aplikacije Erar je lani od MOL prejel dobrih 16 milijonov evrov, od občinskih podjetij pa še dobre štiri milijone evrov. Med drugim je v Ljubljani lani prenavljal Gospodarsko cesto.

Kaj pa obveznosti? Po podatkih iz javnodostopnih baz je imel KPL lani za dobre štiri milijone evrov dolgoročnih obveznosti in za osem milijonov evrov kratkoročnih obveznosti, od tega je za dva milijona finančnih.

Tovarna asfalta Črnuče letos dobila novega lastnika

Poleti 2016 je KPL prek dokapitalizacije v višini 5,5 milijona evrov postal tudi večinski lastnik Tovarne asfalta Črnuče (TAČ). Tudi za to družbo je odlično leto - lani so ustvarili 8,7 milijona evrov prihodkov (leto prej 4,8 milijona evrov) in 1,6 milijona evrov dobička (leta 2017 pa 550 tisoč evrov).

AKPL je letos Tovarno asfalta prodal. Kot je razvidno iz AJPES, je njen 100-odstotni lastnik konec letošnjega februarja postala banjaluška družba Ban Gradnja. Po podatkih banjaluških medijev gre za maja 2017 ustanovljeno podjetje, ki se ukvarja z gradnjo cest. Kot lastnik družbe, je januarja poročal portal Capital.ba, je naveden Nenad Babić.

Lastnik KPL postaja tudi bankir

Ban Gradnja, ki je letos kupila Tovarno asfalta Črnuče, je januarja letos postala tudi lastnica 6,8-odstotnega deleža banjalu-

ške Nove banke. Le nekaj tednov pred tem, so poročali banjaluški mediji, je največji posamični lastnik banke postal MG Mind, lastnik ljubljanskega KPL. Milanovićev MG Mind trenutno obvladuje 21 odstotkov Nove banke, je razvidno z njihove spletne strani.

Kaj naj bi imel s KPL Janković in kaj imajo Milanovićeve ljudje v Sloveniji z Electo?

■ KPL in družina Janković sta se v preteklosti večkrat omenjala v istem stavku. Prvič pred leti, in sicer zaradi poročev, ki jih je dajal KPL za posojila podjetij Vaz in Tabia, ki so ju nekateri povezovali s sinom ljubljanskega župana Juretom Jankovićem. Ta je povezave večkrat zanikal. Decembra 2015 pa je POP tv razkril, da naj bi se Zoran Janković ujel v prisluhe, ki naj bi dokazovali, da je v obdobju med letoma 2012 in 2014 od vsakega posla KPL - ta je bil takrat prek pozneje propadlega CPL v lasti Ranka Mimovića - dobival po 10 odstotkov. Po gotovino naj bi hodil njegov mlajši sin Jure Janković, je takrat poročal POP tv. Jankovićeve so očitke zanikali, prisluhi pa so šli zaradi napak tožilke v uničenje. Je pa Janković napovedal tožbe zoper številne, med drugim tožilko Blancko Žgajnar, je poročal RTV Slovenija.

Ko so pri reviji Manager sestavljali portret Mladena Milanovića, lastnika MG Minda, so prišli do informacij, da je njegov človek v Sloveniji Štefan Marolt - ta je povedal, da se z Milanovićem poznata že več let, da sta se spoznala zasebno in da zanj zbira informacije ter mu pomaga pri vlaganjih v Sloveniji.

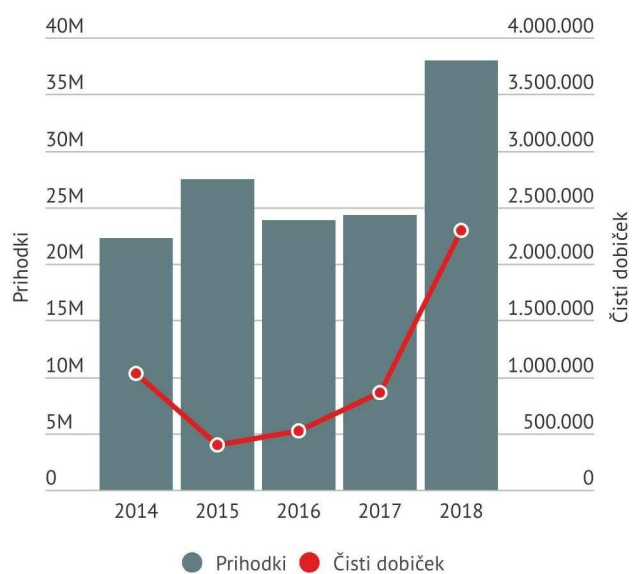
Marolt je bil do leta 2016 družbenik v podjetju Celeris trgovina. Celeris trgovina je bila tretji največji upnik Electe inženjering. Gregor Marolt (gre za sina Štefana Marolta) in Damijan Janković takrat o tem, kako in kdaj je terjatev nastala, nista želela govoriti.

Mimogrede, Electe so se pred kratkim znebile najbolj zoprnega upnika, avstrijske Hete, njihove terjatve so odkupila podjetja Jana Beca, skrivnostnega reševalca poslovnega omrežja družine Janković.

■ Na fotografiji Mladen Milanović, ki je zgradil imperij

Kako posluje KPL

Vira: BISNODE GVIN

ALJESBENO

Ljubljanskemu mestnemu gradbincu gre posel kot še nikoli, njegov lastnik gre v bančništvo

Čas branja: 3 min

0

16.05.2019 15:59 Dopolnjeno: 16.05.2019 16:46

Kako je lani posloval ljubljanski KPL, kaj je letos prodal in v kaj se podaja njegov lastnik iz Republike srbske?

JURIJ ŠIMAC

Foto: Aleš Beno

Več iz teme:

[gradbeništvo >](#)[politika >](#)[KPL >](#)[Tovarna asfalta Črnuče >](#)[MG >](#)[Mladen Milanović >](#)[Milorad Dodik >](#)[Mestna občina Ljubljana >](#)[Zoran Janković >](#)

KPL, ki že leta velja za ljubljanskega mestnega gradbinca, je lani ustvaril 37 milijonov evrov prihodkov, kar je dobrih 50 odstotkov več kot v letu 2017 in največ v zgodovini podjetja. Pod črto mu je konec leta ostalo 2,2 milijona evrov dobička, kar je skoraj trikrat več kot v letu prej. KPL je letos prodal **Tovarno asfalta Črnuče**, konec prejšnjega leta pa je njegov lastnik začel osvajati banjaluško Novo banko.

Najprej ozadje: KPL je leta 2015 na dražbi kupila družba **MG** Mind iz Republike srbske. Lastnik MG Minda je **Mladen Milanović**, poslovnež iz Mrkonjić Grada, mesta, ki je od Banjaluke oddaljeno približno 50 kilometrov. Temelj njegovega imperija, **smo pred časom pisali v Managerju**, je podjetje MG Mind, ki se ukvarja s trgovino in **gradbeništvom**, drugo njegovo podjetje pa je Mrkonjić putevi, ki vzdržuje ceste. V lasti ima tudi tržnico v Banjaluki, je večinski lastnik banjaluškega komunalnega podjetja Čistoća in manjše zavarovalnice Atos osiguranje iz Bijeljine. Konec minulega leta se je podal še v bančništvo (o tem nekoliko pozneje).

Bosanski mediji njegov vzpon pripisujejo dobrim političnim povezavam, predvsem z **Miloradom Dodikom**. Milanović je **v pogovoru za Svet kapitala** pred dvema letoma povedal: »Z gospodom Dodikom sem se v življenju morda desetkrat sestal, nikoli nisem bil v politiki.«

KPL posluje dobro kot še nikoli

Kot že rečeno, KPL je lani glede na leto prej močno izboljšal rezultate. Večino prihodkov ustvari z **mestno občino Ljubljana**, ki jo vodi **Zoran Janković**, in mestnimi podjetji. KPL ima sicer koncesijo za izvajanje zimske službe in vzdrževanje cest na območju Ljubljane. Po podatkih aplikacije Erar je lani od **MOL** prejel dobrih

16 milijonov evrov, od občinskih podjetij pa še dobre štiri milijone evrov. Med drugim je v Ljubljani lani prenavljal Gosposvetsko cesto.

Kaj pa obveznosti? Po podatkih iz javnodostopnih baz je imel KPL lani za dobre štiri milijone evrov dolgoročnih obveznosti in za osem milijonov evrov kratkoročnih obveznosti, od tega je za dva milijona finančnih.

Tovarna asfalta Črnuče letos dobila novega lastnika

Poleti 2016 je KPL prek dokapitalizacije v višini 5,5 milijona evrov postal tudi večinski lastnik Tovarne asfalta Črnuče (TAČ). Tudi za to družbo je odlično leto – lani so ustvarili 8,7 milijona evrov prihodkov (leto prej 4,8 milijona evrov) in 1,6 milijona evrov dobička (leta 2017 pa 550 tisoč evrov).

A KPL je letos Tovarno asfalta prodal. Kot je razvidno iz **AJPES**, je njen 100-odstotni lastnik konec letošnjega februarja postala banjaluška družba Ban Gradnja. Po podatkih banjaluških medijev gre za maja 2017 ustanovljeno podjetje, ki se ukvarja z gradnjo cest. Kot lastnik družbe, je **januarja poročal portal Capital.ba**, je naveden **Nenad Babić**.

Lastnik KPL postaja tudi bankir

Ban Gradnja, ki je letos kupila Tovarno asfalta Črnuče, je januarja letos postala tudi lastnica 6,8-odstotnega deleža banjaluške Nove banke. Le nekaj tednov pred tem, **so poročali banjaluški mediji**, je največji posamični lastnik banke postal MG Mind, lastnik ljubljanskega KPL. Milanovičev MG Mind trenutno obvladuje 21 odstotkov Nove banke, je razvidno **z njihove spletne strani**.

Kaj naj bi imel s KPL Janković in kaj imajo Milanovičevi ljudje v Sloveniji z Electo?

KPL in družina Janković sta se v preteklosti večkrat omenjala v istem stavku. Prvič pred leti, in sicer zaradi poroštev, ki jih je dajal KPL za posojila podjetij Vaz in Tabia, ki so jih nekateri povezovali s sinom ljubljanskega župana Juretom Jankovićem. Ta je povezave večkrat zanikal.

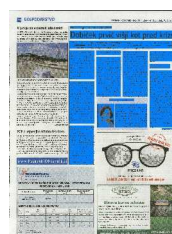
Decembra 2015 pa je **POP tv razkril, da naj bi se Zoran Janković ujel v prisluhe**, ki naj bi dokazovali, da je v obdobju med letoma 2012 in 2014 od vsakega posla KPL – ta je bil takrat prek pozneje propadlega CPL v lasti Ranka Mimovića – dobival po 10 odstotkov. Po gotovino naj bi hodil njegov mlajši sin Jure Janković, je takrat poročal POP tv. Jankovićeve so očitke zanikali, **prisluhi pa so šli zaradi napak tožilke v uničenje**. Je pa Janković napovedal **tožbe zoper številne, med drugim tožilko Blanko Zgajnar, je poročal RTV Slovenija**.

Ko so pri reviji Manager **sestavljali portret Mladena Milanovića**, lastnika MG Minda, so prišli do informacij, da je njegov človek v Sloveniji Stefan Marolt – ta je povedal, da se z Milanovićem poznata že več let, da sta se spoznala zasebno in da zanj zbira informacije ter mu pomaga pri vlaganjih v Sloveniji.

Marolt je bil do leta 2016 družbenik v podjetju Celeris trgovina. Celeris trgovina je bila tretji največji upnik Electe inženiring. Gregor Marolt (gre za sina Stefana Marolta) in Damijan Janković takrat o tem, kako in kdaj je terjatev nastala, nista želela govoriti.

Mimogrede, Electe so se pred kratkim znebile najbolj zoprnega upnika, avstrijske Hete, njihove terjatve so odkupila podjetja Jana

Beca, skrivnostnega reševalca poslovnega omrežja družine Janković.

Posavsko gospodarstvo v letu 2018

Dobiček prvič višji kot pred krizo

POSAVJE – Na krški izpostavi AJPES so predstavili podatke o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v letu 2018. Splošna ugotovitev je, da so tako gospodarske družbe kot samostojni podjetniki v Posavju ponovno izboljšali rezultate poslovanja in da dosegajo predkrizno raven.

Letna poročila za leto 2018 je AJPES predložilo 1.495 posavskih družb, tri več kot za leto 2017. V njih je bilo konec leta 11.773 zaposlenih, kar je 855 več kot leto prej. Najbolj, za 261, se je število zaposlenih povečalo v predelovalnih dejavnostih, za 136 v družbah trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil ter za 113 v dejavnosti prometa in skladiščenja.

Posavske družbe so lani ustvarile 4,2 milijarde evrov prihodkov, tri odstotke več kot v letu 2017, medtem ko so se prihodki na ravni Slovenije povečali za devet odstotkov. Največ, za 54 milijonov evrov, so prihodke povečale družbe v predelovalni dejavnosti (znotraj teh največji delež predstavlja papirna in kovinska panoga) ter za 49 milijonov evrov družbe dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil, najbolj zmanjšale, za 45 milijonov evrov, pa družbe s področja oskrbe z električno energijo, plinom in paro.

Najbolj so se povečali prihodki, doseženi na domačem trgu, kjer so družbe dosegle 120 milijonov evrov oz. 8 % več prihodkov kot v letu 2017, na tujem trgu pa so se prihodki povečali le na trgu izven EU, za 10 % oziroma 49 milijonov evrov, medtem ko so se prihodki na trgu EU zmanjšali za 15 milijonov evrov oz. za odstotek. Najbolj so se na trgu EU zmanjšali prihodki energetskih družb, za 87 milijonov evrov, ostale družbe Posavja pa so jih povečale za 72 milijonov evrov, med njimi največ družbe predelovalne

dejavnosti, za 45 milijonov evrov.

Čeprav je bila rast prihodkov posavskih družb pod slovenskim povprečjem, pa so te kljub temu nadpovprečno izboljšale tako poslovni izid kot neto dodano vrednost: ugotovile so neto čisti dobiček v višini 102 milijona evrov, 29 % večji kot v letu 2017, ter dobre pol milijarde neto dodane vrednosti, 10 % večje kot v letu 2017. V Sloveniji so družbe neto čisti dobiček povečale za 16 %, neto dodano vrednost pa za 9 %. 45 milijonov evrov neto čistega dobička so ustvarile energetske družbe, 26 milijonov evrov družbe iz

predelovalne dejavnosti, 11 milijonov evrov družbe dejavnosti trgovine, vzdrževanja in popravil motornih vozil (te so tudi najbolj izboljšale poslovni izid, za 28 %) ter 7 milijonov evrov družbe s področja **gradbeništva**. Največ neto dodane vrednosti, 184 milijonov evrov, so tokrat ugotovile družbe predelovalne dejavnosti, s 155 milijoni evrov so jim sledile energetske družbe. Dodana vrednost na zaposlenega v Posavju je znašala 45.448 evrov (2 % več kot leto prej) in je bila za 1.033 evrov višja kot v Sloveniji. In še povprečna plača: v Posavju je lani znašala 1.645 evrov bruto, kar je 46 evrov več kot v letu 2017 in

nekoliko manj od slovenskega povprečja (1.652 evrov), ki ga s povprečno plačo 1.928 evrov presegajo le družbe iz občine Krško.

Tudi podjetniki izboljšali rezultate

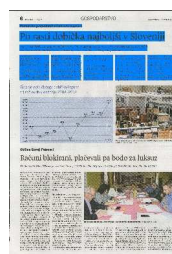
Povsem na kratko še o samostojnih podjetnikih. Letna poročila jih je predložilo 2.024, ki so v letu 2018 ustvarili 233 milijonov evrov prihodkov, 10 % več kot leta 2017. Imeli so 2.075 zaposlenih, 6 % več kot leto prej, izkazali pa so nekaj več kot 15 milijonov evrov neto podjetnikovega dohodka, 12 % več kot leto prej. Neto dodana vrednost na zaposlenega je pri podjetnikih znašala 32.295 evrov, AJPES pa računa tudi kazalnik neto dodane vrednosti na nosilce dejavnosti, skupaj z zaposlenimi, ta je znašal 16.347 evrov, 8 % več kot v letu 2017. Povprečna plača zaposlenih pri samostojnih podjetnikih je znašala 1.098 evrov bruto, kar je tretjino manj kot plača zaposlenih v gospodarskih družbah.

Peter Pavlovič

Prevladuje pet velikih družb

»Bistven je vpliv petih velikih družb, ki delujejo na področju oskrbe z električno energijo, saj ustvarijo kar 66 % prihodkov posavskih družb,« ob tem dodaja vodja krške izpostave AJPES **Marijana Malus**. Če izločimo podatke omenjenih petih družb, so ostale družbe v Posavju lani za 13 % povečale prihodke in neto dodano vrednost, za 4 % neto dodano vrednost na zaposlenega in kar za 32 % neto čisti dobiček.

Pomursko gospodarstvo lani zelo uspešno

Po rasti dobička najboljši v Sloveniji

Neto čisti dobiček je znašal 99 milijonov evrov in je zrasel za rekordnih 66 odstotkov, prihodki so se povečali za dobro desetino, več je bilo tudi zaposlenih, ki pa še vedno ne zaslužijo povprečne slovenske plače

Pomursko gospodarstvo je lani doseglo izjemen poslovni uspeh. Prihodki so znašali 2743 milijonov evrov (od tega je bilo 1011 milijonov ustvarjenih na tujih trgih) in so bili v primerjavi s predhodnim letom višji za 11 odstotkov, neto čisti dobiček pa je znašal 99 milijonov evrov, kar je 66 odstotkov več kot v letu 2017. Ob tem so gospodarske družbe povečale tudi število zaposlenih, na podlagi preračuna delovnih ur za 758. To je pokazala analiza o poslovanju pomurskega gospodarstva v letu 2018, ki jo je pripravila mursko-soboška izpostava Ajpes. Pomurska regija se je po rasti neto čistega dobička zavihtela na prvo mesto med dvanajstimi statističnimi regijami, po ustvarjenem neto čistem poslovnem izidu pa se je uvrstila na deveto mesto. Predvsem pa je pomembno to, da se je pomursko gospodarstvo tudi po drugih kazalnikih o poslovanju in v slovenskem merilu odlepilo od dna in da so podjetja ustvarila trdno podlago za poslovanje in obstoj ob morebitni novi gospodarski ter finančni krizi.

Šibka točka 537 podjetij

Od skupaj 1856 pomurskih gospodarskih družb je čisti dobiček v višini 122,7 milijonov ustvarilo 1284 družb (69,2 odstotka vseh), tega pa so v primerjavi z letom 2017 povečale za 34 odstotkov. Neuspešno je poslovalo 500 družb, ki so ustvarile čisto izgubo v višini 23,1 milijona evrov. V teh družbah je bilo zaposlenih 1752 delavcev, v vseh pomurskih družbah pa je zaposlenih skupaj 16.471 delavcev. V negotovi prihodnosti pa je 537 podjetij, pri katerih ustvarjena dodana vrednost ne zadošča za strošek plač in strošek amortizacije. V njih je zaposlenih 2206 delavcev, kar predstavlja 13,4 odstotke vseh zaposlenih v gospodarskih družbah.

Ustvarjen poslovni uspeh temelji predvsem na občutno višjih prihod-

kih, ki so se na domačem trgu povečali za 13 odstotkov, na trgih EU in drugih trgih pa za štiri odstotke. Zvišali so se tudi odhodki, ki so znašali 2630 milijonov evrov in bili za 9 odstotkov višji kot v letu 2017.

Regija je s 166.519 evri prihodka na zaposlenega zasedla peto mesto med vsemi statističnimi regijami (v Sloveniji je ta znašal 200.375 evrov na zaposlenega), po neto dodani vrednosti na zaposlenega, ki znaša 35.326 evrov, pa je na enajstem mestu – kljub temu, da je le-ta zrasla kar za devet odstotkov.

Kljub rasti še vedno zaostanek

Prav tako so pod slovenskim povprečjem tudi plače zaposlenih. Povprečna bruto plača na zaposlenega je lani znašala 1.450 evrov, kar je sicer za 69 evrov več kot leto prej, a še vedno dobrih 200 evrov manj od slovenske povprečne plače. Ta je lani znašala 1.652 evrov. Najvišje plače so izplačevala podjetja v jugovzhodni Sloveniji, tam pa je povprečna bruto plača znašala približno 1.800 evrov.

Če torej povzamemo: kljub izjemno uspešnemu poslovanju, gospodarske družbe še niso dosegle slovenskega povprečja in zaostajajo pri prihodkih na zaposlenega (za 16,9 odstotka), pri neto dodani vrednosti na zaposlenega (za 20,4 odstotka) in pri bruto plači na zaposlenega (za 12,2 odstotka). Vrsto let pa regija prednjači v državi po kazalnikih donosnosti. Na sto evrov kapitala se je ustvarilo 65 evrov neto dodane vrednosti (v Sloveniji 46 evrov) in na 100 evrov sredstev 28 evrov neto dodane vrednosti (v Sloveniji 22 evrov).

Uspešno tudi podjetniki

Uspešno so poslovali tudi podjetniki. Lani so ustvarili prihodke v višini 248,7 milijonov evrov, kar je za devet odstotkov več kot leta 2017, neto podjetnikov dohodek pa je znašal 19 mili-

jonov evrov, kar je za 12 odstotkov več kot leto prej. Najbolj uspešni so bili podjetniki, ki se ukvarjajo z **gradbeništvo**, predelovalno dejavnostjo in trgovino. Pri podjetnikih je bilo lani zaposlenih 2665 delavcev (17 več kot leto prej), od tega dobra petina pri podjetnikih, ki se ukvarjajo z **gradbeništvo**, tej dejavnosti pa je pripadala tudi dobra petina ustvarjene neto dodane vrednosti in petina celotnega neto podjetniškega dohodka. Neto dodana vrednost na zaposlenega je pri samostojnih podjetnikih znašala 29.457 in je bila občutno nižja kot v letu 2017, povprečna plača na zaposlenega pa je znašala 1.062 evrov in je bila za 45 evrov višja kot leto prej in tudi nekoliko višja od povprečja v Sloveniji.

Lani je v regiji poslovalo tudi 35 zadrug (dve manj kot leta 2017), v katerih je bilo zaposlenih 118 ljudi. Te so ustvarile prihodke v višini 42 milijonov evrov in neto čisto izgubo v višini 126 tisoč evrov.

Majda Horvat

Katera podjetja so ustvarila najboljši in katera najslabši poslovni izid?

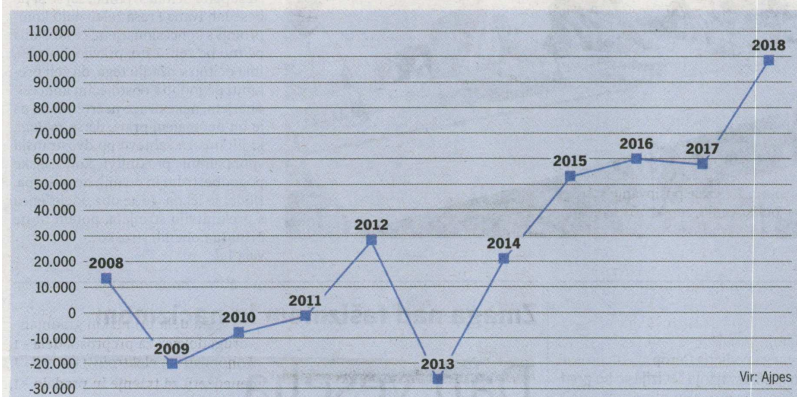
Ajpes podatkov o poslovanju konkretnih podjetij ne more razkriti, znano pa je, da so polovico čistega dobička ustvarila podjetja, ki se ukvarjajo s kovinsko predelovalno, elektro in živilsko predelovalno dejavnostjo, **gradbeništvo** sedem in kmetijstvo šest odstotkov celotnega čistega dobička.

Gospodarstvo se je prestrukturiralo

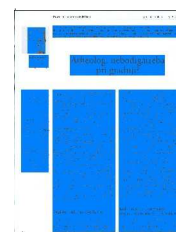
»S poslovnim izidom pomurskega gospodarstva smo zadovoljni. Dober rezultat smo tudi pričakovali glede na dinamiko dela ter naložb v lanskem letu. Neto čisti dobiček je blizu magične meje sto milijonov evrov, podatki o rasti dodane vrednosti pa tudi kažejo, da se je gospodarstvo prestrukturiralo in da se ustvarjajo izdelki, ki dosežejo na trgu dodano vrednost, podjetja pa

jih prodajajo neposredno in ne kot četrti ali peti v verigi. Prebudil se je tudi domači trg. Donosnost kapitala in sredstev pa kaže tudi na to, da direktorji z vsakim evrom, ki ga imajo v rokah, boljše upravljajo kot v ostalem delu Slovenije,« je o poslovanju gospodarskih družb v lanskem letu povedal Robert Grah, direktor Pomurske gospodarske zbornice.

Gibanje neto čistega dobička/izgube v tisoč evrih v obdobju 2008–2018

Pomurska podjetja so lani ustvarila rekordnih 99 milijonov evrov neto čistega dobička. FOTOGRAFIJA NATAŠA JUHNOV

Izidor Janžekovič,
MSt (Oxford),
mag. zgodovine,
mag. arheologije

Arheolog, nebodigatreba pri gradnji?

V javnosti se pogosto sliši očitek, da arheologi podražijo in podaljšajo gradbena dela. Eno izmed mnogih soglasij, ki jih je treba pridobiti pred začetkom gradnje, je kulturnovarstveno soglasje. Zaradi slabega načrtovanja in neupoštevanja pogojev pogosto prihaja do podaljševanja rokov ter višanja stroškov za investitorja. Prispevek pregleda pravne predpise in navede potencialne praktične rešitve za pravnike ter investitorje.

¹ Ur. l. RS, št. 61/17 in nast.

² V Sloveniji se prostorski akti delijo na Državne prostorske načrte (DPN) in Občinske prostorske načrte (OPN). **Zakon o prostorskem načrtovanju** (ZPNačrt), Ur. l. RS, št. 33/07 in nast.

³ 1. in 2. točka 2. člena GZ.

⁴ Člen 35 GZ.

⁵ Člen 5 GZ.

⁶ Porenta, J.: Na Bledu odločeni: rušenja pristana za pletne ne bo! Delo, 23. april 2019, <<https://www.delo.si/lokaino/gorenjska/na-bledu-odločeni-rušenja-pristana-za-pletne-ne-bo-173935.html>>. **Mlakar, P.** Občina Bled skuša preprečiti rušenje pristanišča za pletnje, Dnevnik, 12. april 2019, <<https://www.dnevnik.si/1042883115>>.

⁷ Ur. l. RS, št. 66/09.

⁸ <<http://gis.kd6s.situla.org/giskd/>>.

⁹ Pravni režimi varstva kulturne dediščine eVRD, <<https://gisportal.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=403a54629867466e940983d70a16ad9e>>.

¹⁰ <http://www.mop.gov.si/si/delovna_podrocja/gradnjev/seznam_soglasodajalcev/drzavni_soglasodajalci_nosilci_javnih_drzavnih_poblasti/>.

¹¹ Ur. l. RS, št. 16/08 in nast.

Po **Gradbenem zakonu** (GZ)¹ je za vsako novogradnjo, rekonstrukcijo in spremembo namembnosti objekta treba pridobiti pravnoomočno gradbeno dovoljenje. Gradnja ali rekonstrukcija vsakega objekta mora biti skladna še s prostorskim aktom, ki ureja zemljišče, na katerem stoji objekt.² Namen sprejetja **Gradbenega zakona** je bil med drugim zaščita javnega interesa, v katerega se šteje tudi varstvo kulturne dediščine.³ Pri gradnji je treba upoštevati vse predpise, ki so podlaga za pridobitev gradbenega dovoljenja. Zahtevo za njegovo izdajo vložijo investitor ali njegov pooblaščenec elektronsko, po pošti ali osebno.⁴

Za gradnjo enostavnega objekta, vzdrževanje objekta in vzdrževalna dela v javno korist načeloma ni potrebno gradbeno dovoljenje.⁵ Tukaj je sicer bolje biti previden in zadeve preveriti na pristojni upravni enoti. V zadnjih tednih je odmeval primer »vzdrževanja« prireza za čolne na Bledu, kjer je gradbena inšpektorica po prijavi sklenila, da gre za črno gradnjo in da mora Občina Bled na lastne stroške novi pristan podreti do avgusta 2019. Župan in občinski delavci so menili, da gre le za vzdrževalno delo v javno korist, za kar ni potrebno gradbeno dovoljenje. Zdaj bodo poskusili gradbeno dovoljenje pridobiti za nazaj, da ne bi podirali novega pristana in vračali še 160 tisoč evrov težke evropske investicije.⁶

Da bi se takšnim težavam in glavobolom izognili, predstavljam nekaj praktičnih rešitev pri pridobivanju kulturnovarstvenih pogojev in kulturnovarstvenih soglasij. Za dovoljenje za gradnjo hiše je treba najprej pridobiti lokacijsko informacijo. Ta pove, kaj se na določenem zemljišču sploh sme graditi in katera soglasja so potrebna. Najprej predstavljam, kje je najlažje in najhitreje preveriti informacije o nepremični kulturni dediščini na določenem zemljišču. Potem se posvetim pravnim aktom in pravilnikom na področju kulturnovarstvenih pogojev, kulturnovarstvenih soglasij in konservatorskih načrtov. Na koncu predstavim še predhodne arheološke raziskave in njihovo državno financiranje.

s Pravilnikom o registru kulturne dediščine,⁷ ki je posodobil register in ga razširil tudi na živo in premično dediščino, ki nas v tem prispevku ne zanima. Vpis v register vsaki enoti dodeli evidenčno številko dediščine (EŠD), ki se uporablja v upravnih in strokovnih postopkih varstva kulturne dediščine. V slovenski register se vpisuje vsa nepremična kulturna dediščina ne glede na vrsto, tip, obseg, lastništvo ali varstveni status enote. Trenutno je vpisanih 3577 arheoloških najdišč, od tega okrog 1050 spomenikov lokalnega pomena (odlok predstavnikega organa občine) in malo več kot 30 državnega pomena (akt vlade).

Ves čas je bil register voden elektronsko, na spletu je prosto dostopna interaktivna baza registra kulturne dediščine.⁸ Register nepremične kulturne dediščine je uradna, računalniško podprta zbirka podatkov kulturne dediščine na območju Slovenije. Pobudo za razglasitev in vpis v register lahko poda vsak, predlog mora formalno pripraviti Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju Zavod). Interaktivni spletni portal registra omogoča tudi prepoznavanje pravnih režimov (kulturna dediščina, arheološko najdišče, kulturna krajina, stavbna dediščina itd.) po določenih zemljiščih.⁹

Te pravne režime varstva (varovana območja, kot so narava, vode, kulturna dediščina itd., ali varovalni pasovi, kot so cesta, elektrovod, plinovod itd.) je treba upoštevati pri pripravi projekta in posegu v varovano območje. Za različna področja so zadolženi različni državni soglasodajalci, nosilci javnih državnih poblasti.¹⁰ Če tako določajo prostorski akti oziroma Register kulturne dediščine, mora investitor pred gradnjo pridobiti kulturnovarstvene pogoje Zavoda. Če z nameravano gradnjo, rekonstrukcijo ali drugim posegom tem pogojem zadosti, pridobi kulturnovarstveno soglasje za poseg. Pri gradnji, za katero je predpisano gradbeno dovoljenje, se izda kot projektno soglasje oziroma mnenje, včasih so potrebne tudi predhodne arheološke raziskave.

Register kulturne dediščine

Prvo vprašanje, ki si ga mora zastaviti vsak investitor, projektant ali pravnik, se glasi: »Ali je zemljišče, na katerem želim postaviti objekt, vpisano v register kulturne dediščine?« Register nepremične kulturne dediščine vodi ministrstvo za kulturo. Zadnja večja sprememba se je zgodila leta 2009

Kulturnovarstveni pogoji in soglasja ter konservatorski načrt

Po Zakonu o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1)¹¹ se kot poseg v dediščino šteje vsaka gradnja, vzdrževalno delo ali drugo delo, ki spreminja videz, notranje razmerje, uporabo in strukturo kulturne dediščine. Pred vsakim posegom v kulturno dediščino je treba pridobiti najprej kulturnovarstvene

pogoje, nato še kulturnovarstveno soglasje. Za izdajanje kulturnovarstvenih pogojev in soglasij je treba s posebnim obrazcem zaprositi na Zavodu oziroma na eni izmed njegovih sedmih območnih enotah (Ljubljana, Maribor, Celje, Kranj, Novo mesto, Piran, Nova Gorica).¹²

Zavod ima vpogled in s kulturnovarstvenimi pogoji opozori investitorja, kateri posegi in v kakšnem posegu so na določenem območju dovoljeni. V pogojih je tudi predpisano, katere vloge oziroma obrazce je treba izpolniti za kulturnovarstveno soglasje. Ključna je torej projektna dokumentacija, kjer morata biti razvidna namen in vrsta posega v kulturno dediščino. Kulturnovarstveno soglasje je potrebno tudi, kadar za nameravan enostavni poseg ni nujno potrebno gradbeno delovanje (posegi v zunanost objekta, pleskanje oken ali vrat, sprememba instalacij v notranjosti objekta itd.). V ta namen je treba dokumentaciji k vlogi priložiti še podroben opis načrtovanega posega na območju kulturne dediščine in ustreznega skico posega.¹³

Kulturnovarstveno soglasje je dovoljenje za gradnjo, obnovo ali kakršnekoli druge posege v registrirano kulturno dediščino. Soglasje je potrebno tudi za gradnjo na registriranem arheološkem najdišču, pri čemer so pred pridobitvijo soglasja potrebne še predhodne arheološke raziskave.¹⁴ Ob tem je treba upoštevati še določila **Gradbenega zakona** in Uredbe o razvrščanju objektov,¹⁵ investitor pa mora upoštevati še vrsto drugih pravilnikov, kot je Pravilnik o podrobnejši vsebini dokumentacije in obrazcih, povezanih z **graditvijo** objektov.¹⁶ Kulturnovarstveno soglasje se izda v obliki mnenja v skladu z **Gradbenim zakonom**.

Pri večjih posegih je pogosto pogoj za pridobitev soglasja tudi izdelava konservatorskega načrta prenove. V starih mestnih središčih se recimo s tem prepreči, da bi postavili stekleno stolpnico in s tem zmanjšali kulturno vrednost spomenika oziroma mestnega središča. Konservatorski načrt je torej natančen načrt posegov v kulturno dediščino. Gre za enega od pogojev, ki jih mora investitor izpolnjevati, da lahko začne stavbo prenavljati oziroma kako drugače posegati vanjo. Konservatorski načrt mora biti izdelan strokovno in mora vsebovati analizo trenutnega stanja ter natančen načrt sprememb in posegov, pri čemer mora ustrezati Pravilniku o konservatorskem načrtu.¹⁷

Predhodne arheološke raziskave

Če je poseg predviden na registrirani arheološki dediščini, je treba pred pridobitvijo soglasja izvesti predhodne arheološke raziskave.¹⁸ Nadzira jih Zavod, ki hkrati izdaja dovoljenja. Raziskave lahko opravlja le strokovno usposobljena oseba, ki izpolnjuje pogoje iz 11. člena Pravilnika o arheoloških raziskavah.¹⁹ Pred izdajo soglasja za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline mora vlogo obravnavati Strokovna komisija za arheološke raziskave. Delo komisije poteka večinoma na tedenskih sejah (ob četrtek), izjemoma dopisno. Obravnavajo se vloge, ki so prispele najkasneje do torka do 12. ure v tednu. Kasneje prejete vloge so komisiji predložene na prvi naslednji seji.²⁰

Soglasje, zavrnitev ali poziv k dopolnitvi vloge se izda najkasneje v enem mesecu po prejemu popolne vloge, kot to v 22. členu določa Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP).²¹ V javnosti je splošno razširjena napačna predstava, da lahko arheologi podaljšujejo izkopavanja v nedogled.

Odločba o arheološkem najdišču, s katero se določijo območje najdišča, vrsta in obseg predhodnih raziskav, je veljavna največ šest mesecev. Rok za zaključek terenskih arheoloških raziskav pa je največ 60 dni (če lastnik dovoli, je lahko daljši) od izdaje odločbe oziroma 90 dni v primeru utemeljenih razlogov, ko raziskav zaradi objektivnih razlogov ni bilo mogoče zaključiti (za delo neprimerno vreme, kot je sneženje ali dež).²² Pri vseh drugih primerih je potrebno dovoljenje lastnika ali ministrstva za kulturo.

Investitor lahko na Ministrstvu za kulturo zaprosi za sofinanciranje arheoloških raziskav iz državnega proračuna. Letos je rok za oddajo zahtevkov za financiranje predhodnih arheoloških raziskav 31. maj oziroma 12. julij (oziroma do porabe sredstev). Javni poziv oziroma razpis je objavljen na spletni strani Ministrstva za kulturo (JP-PAR-2019).²³ Obseg in dinamiko sredstev za sofinanciranje predhodnih arheoloških raziskav določa ministrstvo v okviru proračunskih možnosti. Pri tem mora investitor graditi stanovanje ali za lastne potrebe ali neprofitna najemna stanovanja na stavbnem zemljišču v naselju. Takšno financiranje za arheološka izkopavanja se dodeli na podlagi poziva enkrat na leto. V drugih primerih arheološka izkopavanja in poizkopavalne obdelave arhiva najdišča, pridobljenega s temi izkopavanji, plača investitor posega v prostor. To določata Pravilnik o vlaganju in reševanju zahtevkov za financiranje predhodnih arheoloških raziskav iz državnega proračuna²⁴ in 34. člen ZVKD-1.

Sklep

Vrednotenjski proces za materialno kulturno dediščino sestavljajo tri faze: izbira, kategorizacija in vrednotenje. Vsakemu arheološkemu najdišču in zemljišču ne nameenjamo enake pozornosti oziroma skrbi. S takšnimi procesi in zakonodajo dosežemo družbene cilje ter določamo družbene norme, pri čemer **zakonodajalec kulturno dediščino varuje za javnost in pred javnostjo**. Po temeljnem načelu upravljanja kulturne dediščine je ta v javnem interesu. Prav zato javnost odloča, kaj je arheološka dediščina in zato vredna zaščite.

Posamezniki, ki si želijo zgraditi stanovanjsko hišo ali obnoviti že stoječo hišo ali stanovanje svojih staršev, se pogosto soočajo z zahtevami za kulturnovarstveno soglasje in arheološko dediščino. V teh primerih so postopki in pravni akti jasni, zato se je treba teh držati in slediti navodilom pristojnih služb. Roki so zakonsko predpisani, arheologija pa je del trga, zato se da izpogajati nizko ceno, kar sicer pogosto pomeni slabšo kakovost izkopavanja, to pa kulturno dediščino okrne.

Zaradi stiske družin in posameznikov pri gradnji hiš ali obnovi stanovanj na območju kulturne dediščine je država sklenila, da bo sofinancirala te raziskave. S tem se zavarujeta dve pravici, pravica ljudi do bivališča in pravica do kulturne dediščine. Malokdo pozna shemo financiranja arheoloških raziskav pri ministrstvu oziroma Zavodu. Predani so bili le 20 zahtevkov, pri čemer niso porabili vseh sredstev. S sposobnim načrtovanjem in ustreznim vodenjem je mogoče priti do kulturnovarstvenega soglasja relativno hitro in ugodno. S tem naredimo uslugo sebi in svojim potomcem, ki bodo lahko občudovali in spoštovali našo kulturno dediščino.

¹² Kontakti in pokritost vsake enote je razvidna na interaktivnem zemljevidu na spletni strani Zavoda, <<http://www.zvkds.si/si/območne-enote>>.

¹³ Člen 29 ZVKD-1.

¹⁴ Člena 28 in 30 ZVKD-1.

¹⁵ Ur. l. RS, št. 37/18.

¹⁶ Ur. l. RS, št. 36/18.

¹⁷ Ur. l. RS, št. 66/09. Na Zavodu je Oddelek za projektiranje Restavratorskega centra zadolžen za izdelavo konservatorskih načrtov in pripravo projektnih dokumentacij (PGD, PZI). Oddelek Zavoda, <<http://www.zvkds.si/si/oddelki>> (3. 5. 2019).

¹⁸ Predhodna arheološka izkopavanja opravljajo Center za preventivno arheologijo (CPA) Zavoda in številna zasebna arheološka podjetja (Skupina Stik, Augusta, RJP, Magellan Skupina itd.).

¹⁹ Ur. l. RS, št. 3/2013.

²⁰ Strokovna komisija za arheološke raziskave, <http://www.mk.gov.si/si/storitev/postopki/varstvo_kulturne_dediscine/arheoloske_raziskave/> (4. 5. 2019). Zanimiv je še procesogram, ki predstavlja kompleksnost arheoloških raziskav, <http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Postopki/dediscina/arheoloske_raziskave/2013/Proces_arheoloske_raziskave_12062013.PDF> (4. 5. 2019).

²¹ Ur. l. RS, št. 24/06 - UPB in nast.

²² Člen 27 ZVKD-1.

²³ Ur. l. RS, št. 4/19. Na spletni strani pa so dostopne še povezave do raznih subvencij in javnih razpisov, <http://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/ufi/finansiranje_kulturne_dediscine.pdf>

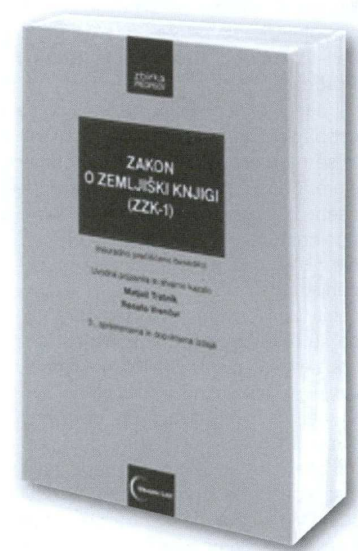
²⁴ Ur. l. RS, št. 93/2014 in nast.

Andrej Kavčič,
univ. dipl. pravnik,
odvetnik v Ljubljani

Recenzirana knjiga¹ poleg tega, kar nakazuje naslov, vsebuje še dva podzakonska predpisa, in sicer Pravilnik o zemljiški knjigi² in Pravilnik o elektronski izmenjavi podatkov med zemljiško knjigo in katastri.³

Zakon o zemljiški knjigi (ZZK-1)

¹ Tratnik, M., in Vrenčur, B.: Zakon o zemljiški knjigi (ZZK-1). 3. spremenjena in dopolnjena izdaja. Uradni list RS, Ljubljana 2018. Cena: 56 evrov.

² Ur. l. RS, št. 30/11 in nasl.

³ Ur. l. RS, št. 30/11

V časih, ko večina dela poteka na računalnikih in se vse hitro odvija ter ob tem spreminja, je večina uporabnikov najverjetneje navajena branja predpisov na zaslonih, pri čemer si ob delu zagotovo vsi pomagamo še s funkcijo iskanja, ki nam pokaže, kje v predpisu se pojavlja določen pojem in kaj v zvezi s tem pojmom predpis določa. Seveda pa to ne pomeni, da so predpisi, natisnjeni na papirju, v celoti del zgodovine, saj ima tudi ta različica določene prednosti. O tem, koliko kdo potrebuje natisnjeno različico predpisov, naj vsakdo presoja zase glede na lastne želje in navade.

Dobrodošla se mi zdi priloga –

preglednica vrst elektronskih predlogov in obvestil, saj takšna preglednica uporabniku lahko pomaga pri odločanju, katero vrsto naj izbere. Žal pa sem ugotovil, da že ob pripravi predmetne recenzije preglednica ni več aktualna (knjiga je bila natisnjena v aprilu 2018), s čimer je izgubila svojo vrednost. Menim, da bi bila ta priloga v aktualizirani različici še uporabnejša, če bi bilo pri posameznem tipu postopka pojasnjeno, katerim primerom je namenjen in katerim ni.

Glede pregleda sodne prakse, ki predstavlja del knjige, menim, da je v teh časih bolj razširjeno iskanje po elektronskih bazah. Plačljivi ponudniki pri tem omogočajo navezovanja

na posamezna določila predpisov, sicer pa so tudi prosto dostopne baze takšne, da omogočajo iskanje po različnih kriterijih. Ob tem bi izpostavil še, da je povzemanje sodne prakse ob sprejemu novih predpisov ali (obsežnejših) novel lahko vprašljivo, saj se še ne ve, kako se bo praksa odzvala na spremenjene predpise. Podobno kot predpisi je hitrim spremembam podvržena tudi sodna praksa, zato najbrž brez spremljanja

stalno dopolnjevanih elektronskih baz najbrž ne gre več. Po drugi strani pa je prebiranje zbrane prakse lahko zanimiv vpogled v povezave med posameznimi členi in področji. Pravna praksa takšno sintezo namreč praviloma terja, na drugi strani pa le branje besedila zakona tega ne omogoča. Zaradi te povezanosti in prepletanja se seveda neizogibno lahko zgodi tudi, da odgovor na pravno dilemo nujno ne leži v judikatu ob členu, kamor je ta judikat sistematično uvrščen po avtorjevem izboru, ampak kje drugje, kamor se pač vsebinsko (tudi) navezuje.

Bistvena (avtorski del knjige) so uvodna pojasnila. Ta uvodoma na kratko povedo nekaj o zgodovinsko-teoretičnem okvirju sedanjega stanja, kar je po mojem smiselno in primerno, dokler je obseg tega primeren. Dragocen bi bil zgoščen pregled tega, kaj je na območju Slovenije na področju zemljiške knjige veljalo v posameznih obdobjih; z morda nekaj okvirnimi pojasnili, kakšna je bila ureditev (v predpisih in praksi) do sprejema prvega Zakona o zemljiški knjigi (ZZK)⁴ leta 1995. Spregledano je tudi, da del današnjega ozemlja Slovenije med obema svetovnima vojnama ni bil del tedanje Jugoslavije (oziroma Kraljevine SHS). Vse to so pomembna dejstva in pravna vprašanja, s katerimi se je v praksi še vedno možno srečati, ni pa virov ter podatkov o pravni ureditvi v preteklosti na svetovnem spletu najti tako lahko kot o aktualni praksi ali zdaj veljavnih predpisih.

Nadaljevanje uvoda prinaša preplet določil zakona in spremljajočih pojasnil. Domnevam, da ta pojasnila za svoj »učbenik« vzame tudi kakšen ljubiteljski pravnik ali pravni laik, ki se sooči s pravnim problemom s tega

področja. Morda bi se dalo takšnemu bralstvu preprosteje pojasniti odnos med zemljiško knjigo (ki poenostavljeno povedano pove, kdo je lastnik) in katastrom (kjer je zapisano, kako velika je parcela in tudi kaj predstavlja v naravi). Tudi v nadaljevanju besedila bi bilo po mojem mnenju včasih bolje besedilo zakona prepustiti drugim delom knjige, v uvodnih pojasnilih pa vsebino zakona zgostiti in/ali povedati z drugimi besedami, saj zakonsko besedilo dostikrat terja obsežno (podrobno) opredeljevanje, kar za okvirno predstavitev vsebine ni nujno potrebno. Določene dele zakona bi bilo v uvodnih pojasnilih smiselno predstaviti s preprostejšim jezikom, morda tudi zgoščeno pojasniti razliko med posameznimi pojmi, ki so zanimivi za povprečnega državljanca (na primer med predznambo in zaznambo, ko gre za varovanje vrstnega reda in podobno).

Menim, da so uvodna načela zakona ustrezno pojasnjena in vezana na širši kontekst, kar lahko tistim, ki sicer strankam razlagamo pomen določenih predpisov, ki jih prebirajo, prihrani nekaj dela. Tudi tu pa imam pomislek o morebitnih laičnih bralcih, ki jim na primer morda oznaka »pravno-poslovna pridobitev« ne bo tako blizu, da bi celotno pojasnilo zmoglo ponuditi celosten uvid v pomen načela zaupanja v različnih situacijah. Dobro je pojasnjen prehod z nekdanjih vložkov na sedanji način vodenja podatkov v bazah, izpostavljene so nekatere novosti, pri čemer je tudi pojasnjeno, kaj je razlog zanje, kar seveda lahko pomaga tako ljubiteljskim pravnikom pri razumevanju kot uporabnikom pri razlagi, ko in če bo ta potrebna. Ko se besedilo dotakne zaznambe prepovedi zaradi nedovoljene gradnje, bi bilo prav, da

bi se uvodna pojasnila sklicevala tudi na aktualni Gradbeni zakon (GZ)⁵ (objavljen je bil pred zadnjo novelo Zakona o zemljiški knjigi (ZZK-1)⁶), ne pa samo na nekdanji Zakon o graditvi objektov (ZGO-1).⁷ Ko uvodna pojasnila govorijo po nastavitvah in dopolnitvah zemljiške knjige, pa bi morda lahko opozorila na to, da se v določenih specifičnih primerih situacije rešujejo skozi upravne postopke na podlagi Zakona o raziskanju prilastitev državnih zemljišč in zemljišč bivših agrarnih skupnosti (ZRPDZ)⁸ iz leta 1965.

Avtorja v uvodnih pojasnilih sicer presežeta golo povzemanje zakonskega besedila, kljub temu pa bi si želeli, da bi bilo (ob tem, da bi bila vsebina predstavljena poenostavljeno, zgoščeno in s povezavami med deli zakona) še več zavzemanja stališč, morda polemiziranja s sodno prakso, ki je uvrščena v drugi del knjige. Prav tako bi avtorja lahko zaznala možna področja nejasnosti ali pravnih praznin. Uporabniki predpisov in bralci knjig (pravniki, ki pravo dnevno uporabljamo ter prenašamo v prakso) bi si sploh večkrat želeli, da bi avtorji pogumno zavzemali in čim bolj argumentirali svoja stališča o posameznih vprašanjih. Na ta način bi s stališčem samim in močjo argumentov lahko (ustrezno) usmerili pravno prakso na posameznem področju, hkrati pa bi uporabniki lahko z večjo verjetnostjo predvidevali določen razplet v situacijah, v katerih stališč sodišč še ni. Takšna stališča bi avtorskim delom dala dodano vrednost, ki si jo uporabniki želimo in ki jo kljub nepregledni obsežnosti svetovnega spleta tudi tam ni lahko najti. Tu vidim smisel tiskanih knjig, prednost, ki je najbrž še ne bodo tako hitro izgubile.

⁴ Ur. l. RS, št. 33/95 in nasl.

⁵ Ur. l. RS, št. 61/17 in nasl.

⁶ Ur. l. RS, št. 58/03 in nasl.

⁷ Ur. l. RS, št. 110/02 in nasl.

⁸ Ur. l. SRS, št. 22/65.